

Algemeen Ambtsbericht Eritrea

20 juli 2009

Ministerie van Buitenlandse Zaken, Den Haag

Directie Personenverkeer, Migratie en Vreemdelingenzaken,
Afdeling Asiel- en Migratiezaken

070-3484494

	Inhoudsopgave	Pagina
1	Inleiding	5
2	Landeninformatie	6
2.1	Land en volk	6
2.1.1	Ligging en klimaat	6
2.1.2	Bestuurlijke indeling	6
2.1.3	Bevolking	6
2.1.4	Taal	7
2.1.5	Godsdienst	8
2.1.6	Munteenheid	8
2.2	Staatsinrichting	8
2.2.1	Uitvoerende macht	9
2.2.2	Wetgevende macht	9
2.2.3	Rechterlijke macht	9
2.3	Geschiedenis	10
2.3.1	Onafhankelijkheid 1993	10
2.3.2	Gespannen periode 1997-2000	10
2.3.3	Vredesakkoord 2000	11
2.3.3.1	<i>Grenscommissie</i>	11
2.3.3.2	<i>Claimscommissie</i>	12
2.4	Politieke ontwikkelingen	12
2.4.1	Oppositie	12
2.4.2	Verkiezingsproces	14
2.5	Veiligheidssituatie	14
2.5.1	UNMEE	14
2.5.2	Landmijnen	15
2.5.3	Gewapend conflict	15
2.6	Regionale context	16
2.6.1	Djibouti	16
2.6.2	Ethiopië	16
2.6.3	Somalië	17
2.6.4	Sudan	17
3	Mensenrechten	18
3.1	Internationale verdragen en protocollen	18
3.2	Nationale wetgeving	19
3.3	Toezicht	19
3.4	Naleving en schendingen	20
3.4.1	Vrijheid van meningsuiting	20
3.4.2	Vrijheid van vereniging en vergadering	21
3.4.3	Vrijheid van godsdienst	22
3.4.3.1	<i>Geregistreerde religies</i>	22
3.4.3.2	<i>Nieuwe religies</i>	24

3.4.3.3	<i>Jehova's getuigen</i>	25
3.4.4	Bewegingsvrijheid	26
3.4.4.1	<i>Identiteitskaart</i>	27
3.4.4.2	<i>Paspoort</i>	27
3.4.4.3	<i>Geboorteakte</i>	27
3.4.4.4	<i>Huwelijksakte</i>	28
3.4.4.5	<i>Nationaliteit</i>	28
3.4.4.6	<i>Reizen</i>	30
3.4.5	Rechtsgang	32
3.4.5.1	<i>Special Courts</i>	33
3.4.6	Arrestaties en detenties	33
3.4.6.1	<i>Situatie in gevangenissen</i>	34
3.4.7	Mishandeling en foltering	35
3.4.8	Verdwijningen	36
3.4.9	Moorden en buitengerechtigde executies	36
3.4.10	Doodstraf	37
3.5	Specifieke groepen	37
3.5.1	Vrouwen	37
3.5.1.1	<i>Maatschappelijke positie</i>	38
3.5.1.2	<i>(Seksueel) geweld</i>	38
3.5.1.3	<i>Female Genital Mutilation (FGM)</i>	38
3.5.2	Minderjarigen	40
3.5.2.1	<i>Meerderjarigheid</i>	41
3.5.2.2	<i>Weeskinderen</i>	41
3.5.2.3	<i>Kindsoldaten</i>	42
3.5.2.4	<i>Kinderarbeid</i>	43
3.5.2.5	<i>Onderwijs</i>	43
3.5.3	Homoseksuelen	44
3.5.4	Etnische groepen	44
3.5.5	Dienstplichtigen	45
3.5.6	Ethiopiërs in Eritrea	50
4	Migratie	52
4.1	Migratiestromen	52
4.1.1	Ontheemden	52
4.1.2	Vluchtelingen uit Eritrea	52
4.1.3	Terugkerende vluchtelingen	53
4.1.3.1	<i>Vrijwillige terugkeer</i>	53
4.1.3.2	<i>Gedwongen terugkeer</i>	54
4.2	Activiteiten van internationale organisaties	55
4.3	Standpunt UNHCR	56
5	Bijlagen	57
5.1	Oppositie groeperingen	57
5.2	Lijst van (militaire) detentiecentra in Eritrea	61
5.3	Literatuurlijst	63

5.3.1	Naslagwerken en rapporten	63
5.3.2	Websites	63
5.4	Lijst van afkortingen	65
5.5	Kaart van Eritrea	67

1 Inleiding

In dit algemeen ambtsbericht wordt de situatie in Eritrea beschreven voor zover deze van belang is voor de beoordeling van asiolverzoeken van personen die afkomstig zijn uit dat land en voor besluitvorming over de terugkeer van afgewezen Eritrese asiellozoekers. Dit ambtsbericht is een actualisering van eerdere ambtsberichten over de situatie in Eritrea en beslaat de periode van september 2008 tot juli 2009.

Dit ambtsbericht is gebaseerd op informatie van openbare en vertrouwelijke bronnen. Bij de opstelling is gebruik gemaakt van informatie van verschillende organisaties van de Verenigde Naties, (niet-)gouvernementele organisaties, vakliteratuur en berichtgeving in de media. Een overzicht van de belangrijkste geraadpleegde openbare bronnen is opgenomen in de literatuurlijst. Bovendien liggen bevindingen ter plaatse en vertrouwelijke rapportages van onder andere de Nederlandse vertegenwoordiging in Eritrea aan dit algemeen ambtsbericht ten grondslag.

In het algemeen ambtsbericht wordt veelvuldig verwezen naar geraadpleegde bronnen. Daar waar openbare bronnen zijn vermeld, wordt de tekst in veel gevallen ook ondersteund door informatie die op vertrouwelijke basis is ingewonnen.

In hoofdstuk twee wordt ingegaan op recente ontwikkelingen op politiek en veiligheidsgebied. Deze beschrijving wordt voorafgegaan door een beknopt overzicht van de recente geschiedenis van Eritrea. Ook is een korte passage over de geografie, de bevolking en de staatsinrichting van Eritrea opgenomen.

In hoofdstuk drie wordt de mensenrechtensituatie in Eritrea geschetst. Na een beschrijving van wettelijke garanties en internationale verdragen, waarbij Eritrea partij is, komen de mogelijkheden van toezicht op naleving van de mensenrechten aan de orde. Daarna volgt de beschrijving van de naleving dan wel schending van bepaalde mensenrechten. Ten slotte wordt de positie van specifieke groepen belicht.

In hoofdstuk vier komen migratiestromen en activiteiten van internationale organisaties aan de orde.

2 Landeninformatie

2.1 Land en volk

2.1.1 Ligging en klimaat

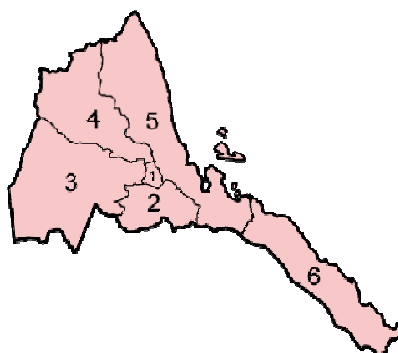
De eenheidsstaat Eritrea ligt in de Hoorn van Afrika. Het land grenst in het westen en noordwesten aan Sudan, in het zuiden aan Ethiopië, in het zuidoosten aan Djibouti en in het oosten en noordoosten aan de Rode Zee. Ook de Dahlak-eilanden (in de Rode Zee) behoren bij het grondgebied van Eritrea. Geografisch kan het land worden onderverdeeld in een droge woestijnachtige kuststrook met een gemiddelde temperatuur van 30°C en de koelere en vochtigere centrale hooglanden met een gemiddelde temperatuur van 20°C.¹

2.1.2 Bestuurlijke indeling

Na de onafhankelijkheid in 1993 is Eritrea administratief verdeeld in zes regio's (*zoba's*) (hoofdsteden tussen haakjes):

1. Maekel (Asmara, tevens nationale hoofdstad);
2. Debub (Mendefera / Adi Ugri);
3. Gash-Barka (Barentu);
4. Anseba (Keren);
5. Semenawi Keyih Bahri (Massawa);
6. Debubawi Keyih Bahri (Assab).

De regio's zijn onderverdeeld in districten (*sub-zoba's*).²

2.1.3 Bevolking

Eritrea heeft een oppervlakte van 121.320 km² (ongeveer driemaal Nederland) en telt circa 5,6 miljoen inwoners. De bevolkingsdichtheid is vrij laag (38 inwoners

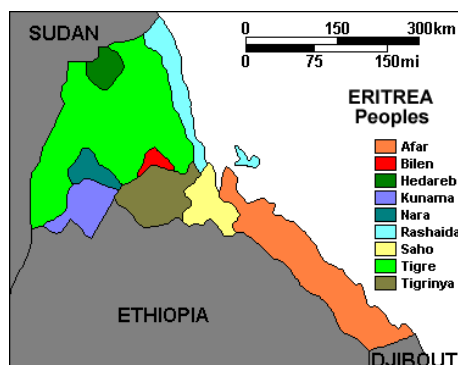
¹ www.wikipedia.org/eritrea (9 februari 2009) en CIA, *The World Factbook, Eritrea* (26 juni 2009).

² www.wikipedia.org/eritrea (9 februari 2009), www.landenweb.net/eritrea/bevolking (12 februari 2009) en CIA, *The World Factbook, Eritrea* (26 juni 2009).

per km²). Het geboortecijfer is 34 en het sterftcijfer 8,6 per duizend inwoners. De levensverwachting is 62 jaar.³

De Eritrese bevolking is onder te verdelen in negen etnische groepen:

1. Afar;
2. Bilen;
3. Hedareb;
4. Kunama;
5. Nara;
6. Rashaida;
7. Saho;
8. Tigre;
9. Tigrinya.

De grootste bevolkingsgroep vormen de Tigrinya (48%), gevolgd door de Tigre (35%), de Afar (4%), de Kunama (3%), de Saho (3%), de Bilen (2%), de Hedareb (2%), de Nara (2%) en de Rashaida (1%). Van de bevolking is naar schatting 75% analfabeet. Ongeveer 80% van de bevolking is werkzaam in de landbouw en 20% in de industrie en dienstverlenende beroepen. Eritrea behoort tot de armere landen van Afrika. Het land staat op plaats 164 van de 179 op de *Human Development Index (HDI)*, de VN-index voor sociale ontwikkeling.⁴

2.1.4 Taal

Elke bevolkingsgroep in Eritrea heeft een eigen taal. Het meest worden Tigrinya en Tigre gesproken. Tigrinya wordt door ongeveer de helft van de bevolking gesproken en is afkomstig van de oude taal Geez, een taal die alleen nog in de orthodoxe kerk wordt gebruikt. Het Engels wordt over het algemeen gesproken door zakenmensen en ambtenaren. Het Amhaars is een voertaal die in Eritrea vooral gangbaar is onder personen afkomstig uit Ethiopië.⁵

³ EIU, *Eritrea: Country Report* (februari 2009), US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009) en CIA, *The World Factbook, Eritrea* (26 juni 2009).

⁴ www.wikipedia.org/eritrea (9 februari 2009), www.home.planet.nl (9 februari 2009), www.hdr.undp.org/statistics (13 februari 2009), US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009) en CIA, *The World Factbook, Eritrea* (26 juni 2009). Zie ook § 3.5.4 'Etnische groepen' (Mensenrechten).

⁵ www.wikipedia.org/Amhaars (17 februari 2009), [www.wikipedia.org/Semitische talen](http://www.wikipedia.org/Semitische_talen) (10 maart 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009), CIA, *The World Factbook, Eritrea* (26 juni 2009) en www.ethnologue.com (3 juli 2009).

2.1.5 Godsdienst

De belangrijkste religies in Eritrea zijn de islam en het christendom. Naar schatting 50% van de bevolking is islamitisch, 30% is lid van de Eritrese orthodoxe kerk, 13% is rooms-katholiek en 5% behoort tot één van de kleinere religieuze bewegingen, waaronder protestanten, Jehova's getuigen, boeddhisten, hindoes en baha'i. De resterende 2% is aanhanger van één van de traditionele inheemse godsdiensten.⁶

2.1.6 Munteenheid

Sinds november 1997 is de munteenheid van Eritrea de Nakfa (*Eritrean Nakfa*, internationale monetaire afkorting ERN). Medio juli 2009 was € 1 circa ERN 21 en US\$ 1 circa ERN 15.⁷

2.2 Staatsinrichting

Op 24 mei 1993 werd Eritrea onafhankelijk van Ethiopië. De grondwet van 1997, waarin principes als politiek pluralisme en persvrijheid zijn opgenomen, is nog niet in werking getreden. Het grensconflict met Ethiopië wordt door de Eritrese autoriteiten nog steeds aangevoerd als reden voorlopig geen verkiezingen te houden. Het is niet bekend op welke termijn algemene verkiezingen zullen plaatsvinden. Het staatsbestel is daarom nog gebaseerd op de overgangsregeling waartoe ten tijde van de onafhankelijkheid was besloten.⁸

2009), De Semitische talen vormen een noordoostelijke subfamilie van de Afro-Aziatische talen. De meest voorkomende Semitische talen zijn Arabisch, Amhaars, Hebreeuws en Tigrinya.

⁶ US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009), CIA, *The World Factbook, Eritrea* (26 juni 2009) en US Department of State, *Eritrea: International Religious Freedom Report 2008* (2 juli 2009). Zie ook § 3.4.3 'Vrijheid van godsdienst' (Mensenrechten).

⁷ EIU, *Eritrea: Country Profile* (12 juni 2008) en www.coinmill.com/ the currency converter (17 juli 2009).

⁸ HRW, *Eritrea: World Report 2009* (januari 2009), EIU, *Eritrea: Country Report* (februari 2009), US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009) en CIA, *The World Factbook, Eritrea* (26 juni 2009).

Voor zover er in Eritrea sprake is van scheiding van uitvoerende, wetgevende en rechterlijke macht, ziet die er als volgt uit:

2.2.1 Uitvoerende macht

De uitvoerende macht is sterk geconcentreerd en berust bij het kabinet van ministers en in het bijzonder bij de zittende president Isaias Afewerki van het *People's Front for Democracy and Justice (PFDJ)*. De president benoemt de leden van zijn kabinet (*State Council*). Hij is behalve regeringsleider ook opperbevelhebber van het leger. Door het uitstel van de verkiezingen ontbreekt een gekozen parlement en is de huidige regering formeel nog altijd een overgangsregering.⁹

2.2.2 Wetgevende macht

De wetgevende macht berust formeel bij het parlement (*National Assembly*). Het huidige Eritrese parlement is in feite een overgangsparlement (150 leden). De helft van het overgangsparlement bestaat uit leden van het PFDJ en de andere helft is indirect gekozen door vertegenwoordigers van de besturen van de regio's. Dit parlement is sinds 2002 niet meer in vergadering bijeen geweest.¹⁰

2.2.3 Rechterlijke macht

De rechterlijke macht bestaat uit het Hooggerechtshof (*High Court*), regionale rechtbanken (*regional courts*) en plaatselijke rechtbanken (*community courts*). Daarnaast zijn er bijzondere rechtbanken (*special courts*) voor delicten als corruptie en machtsmisbruik.¹¹

⁹ EIU, *Eritrea: Country Report* (februari 2009), US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009) en CIA, *The World Factbook, Eritrea* (26 juni 2009).

¹⁰ EIU, *Eritrea: Country Profile* (12 juni 2008), HRW, *Eritrea: World Report 2009* (januari 2009), EIU, *Eritrea: Country Report* (februari 2009) en CIA, *The World Factbook, Eritrea* (26 juni 2009).

¹¹ EIU, *Eritrea: Country Profile* (12 juni 2008), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009) en CIA, *The World Factbook, Eritrea* (26 juni 2009). Zie ook § 3.4.5 'Rechtsgang' (Mensenrechten).

2.3 Geschiedenis

In deze paragraaf wordt een beknopt overzicht gegeven van de recente geschiedenis van Eritrea. Voor een meer gedetailleerd overzicht van de vroegere geschiedenis wordt verwezen naar eerder verschenen algemene ambtsberichten over Eritrea.

2.3.1 Onafhankelijkheid 1993

In de periode 1869 tot 1889 werd Eritrea geleidelijk aan gekoloniseerd door Italië. Het land bleef Italiaans bezit tot 1941. Nadat de Italiaanse troepen door de Geallieerden uit het gebied waren verdreven, werd Eritrea een Brits protectoraat. In 1950 nam de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties een resolutie aan, op basis waarvan een autonoom Eritrea een federatie ging vormen met Ethiopië onder Ethiopisch bestuur. Eritrea kreeg een eigen parlement en ambtenarenapparaat en was bevoegd in de meeste binnenlandse aangelegenheden. Monetaire, fiscale, militaire en buitenlandse aangelegenheden waren echter de competentie van de centrale regering in Addis Abeba. De poging door Ethiopië van steeds verdere beperking van de autonomie en uiteindelijk de annexatie van Eritrea als provincie in 1962 was het begin van een jarenlange strijd, die in 1993 leidde tot de onafhankelijkheid van Eritrea. De verzetsbeweging *Eritrean People's Liberation Front (EPLF)* vormde de overgangsregering van de nieuwe staat. De secretaris-generaal van het EPLF, Isaias Afewerki, werd in juni 1993 uitgeroepen tot president. In februari 1994 werd het EPLF omgedoopt tot het *People's Front for Democracy and Justice (PFDJ)*.¹²

2.3.2 Gespannen periode 1997-2000

In mei 1997 nam het overgangsparlement een nieuwe grondwet aan. De ontwikkeling richting democratie, inclusief de inwerkingtreding van de grondwet, werd wegens een hernieuwde strijd met Ethiopië in mei 1998 op de lange baan geschoven. Wat aanvankelijk een grensincident leek, escaleerde tot een bloedige oorlog tussen beide landen, die ruim twee jaar zou duren. De oorlog bereikte een climax in mei 2000 met een grootschalig Ethiopisch militair offensief. Uiteindelijk werd na bemiddeling van onder andere de Organisatie voor Afrikaanse Eenheid (OAE) op 18 juni 2000 een staakt-het-vuren overeengekomen, dat een einde maakte aan de vijandelijkheden. De overeenkomst betrof onder meer terugtrekking

¹²

EIU, *Eritrea: Country Profile* (12 juni 2008), www.wikipedia.org (9 februari 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009) en CIA, *The World Factbook, Eritrea* (26 juni 2009).

van het Ethiopische leger tot achter de grenzen van mei 1998 en de creatie van een bufferzone met een breedte van 25 kilometer en een lengte van 900 kilometer langs de grens op Eritrees grondgebied. In deze bufferzone, de *Temporary Security Zone (TSZ)*, werd in 2001 een VN-vredesmacht, de *United Nations Mission in Ethiopia and Eritrea (UNMEE)*, gestationeerd die naleving van de overeenkomst moest bewaken.¹³

2.3.3 Vredesakkoord 2000

Op 12 december 2000 sloten Ethiopië en Eritrea te Algiers een vredesakkoord (*Algiers Agreements*), dat het formele einde van de oorlog tussen beide landen markeerde. Conform de in Algiers gemaakte afspraken werd onder meer een neutrale grenscommissie (*Eritrea-Ethiopia Boundary Commission, EEBC*), die de betwiste grens moest definiëren, en een claimscommissie (*Eritrea-Ethiopia Claims Commission, EECC*), die compensatieclaims moest onderzoeken, ingesteld.¹⁴

2.3.3.1 Grenscommissie

De *Eritrea-Ethiopia Boundary Commission (EEBC)* deed op 13 april 2002 een eerste uitspraak in het grensgeschil tussen Eritrea en Ethiopië. De beslissing van de grenscommissie werd aanvankelijk door beide landen formeel geaccepteerd en was naar de mening van internationale waarnemers evenwichtig: beide partijen wonnen en verloren terrein. Al snel werd echter duidelijk dat Ethiopië de toewijzing van met name de plaats Badme (waar de oorlog tussen Eritrea en Ethiopië in 1998 begon) aan Eritrea weigerde te accepteren. Door de weigering van Ethiopië om de uitspraak van de commissie in zijn geheel te aanvaarden werd de feitelijke demarcatie verschillende keren uitgesteld, in oktober 2003 voor onbepaalde tijd. Er vonden nadien nog diverse bijeenkomsten plaats tussen Ethiopië en Eritrea inzake de grenskwestie, maar die leverden geen concrete resultaten op. Op 27 november 2006 besloot de grenscommissie beide partijen nog twaalf maanden de tijd te geven om het eens te worden over de demarcatie. Aangezien geen doorbraak werd gerealiseerd, werd de grens tussen beide landen op 30 november 2007 op papier vastgesteld conform de door de grenscommissie bepaalde grenscoördinaten op de kaart (virtuele demarcatie). De grenscommissie beschouwde hiermee haar taak als beëindigd. Eritrea erkende de door de

¹³ HRW, *Eritrea: World Report 2009* (januari 2009), EIU, *Eritrea: Country Report* (februari 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009) en CIA, *The World Factbook, Eritrea* (26 juni 2009). Zie ook § 2.3.3.1 'Grenscommissie' en § 2.5.1 'UNMEE' (Veiligheidssituatie).

¹⁴ EIU, *Eritrea: Country Profile* (12 juni 2008), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009) en CIA, *The World Factbook, Eritrea* (26 juni 2009).

grenscommissie vastgestelde coördinaten als geldig en definitief. Ethiopië daarentegen is nog steeds van mening dat de beslissing van de commissie internationaal geen rechtsgeldigheid heeft.¹⁵

2.3.3.2 *Claimscommissie*

De *Eritrea-Ethiopia Claims Commission (EECC)* doet uitspraken inzake aanklachten van burgers die compensatie zoeken voor schade die hen is aangedaan tijdens de oorlog tussen Eritrea en Ethiopië. Duizenden Eritreeërs die Ethiopië zijn uitgezet, hebben bij de commissie claims ingediend in de hoop terug te krijgen wat hen is ontnomen. Zo'n twintig- tot dertigduizend claims zijn inmiddels ingediend en merendeels gehonoreerd.

2.4 Politieke ontwikkelingen

In de praktijk wordt in Eritrea geen enkele oppositie toegestaan. De in september 2001 gearresteerde critici van de regeringspartij *People's Front for Democracy and Justice (PFDJ)* zitten nog steeds vast.¹⁶ De vooruitzichten voor democratisering in de nabije toekomst zijn onzeker. Er bestaat nog steeds onduidelijkheid, wanneer de grondwet van 1997 zal worden geïmplementeerd. Zicht op algemene verkiezingen is er vooralsnog niet.¹⁷

2.4.1 Oppositie

De PFDJ is de enige toegestane partij in Eritrea. Onder de nieuwe grondwet zijn meerdere partijen toegestaan, mits zij niet op etnische of religieuze grondslag zijn gebaseerd. Deze grondwet is echter, zoals reeds eerder vermeld, nog niet in werking getreden. Oppositiepartijen zijn dan ook niet actief in Eritrea zelf, maar wel in het buitenland. Zowel vanuit Ethiopië als Sudan opereert een aantal Eritrese

¹⁵ EIU, *Eritrea: Country Profile* (12 juni 2008), EIU, *Eritrea: Country Report* (februari 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009), CIA, *The World Factbook, Eritrea* (26 juni 2009) en AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2009* (www.amnesty.org, 9 juni 2009). Zie ook § 2.3.2 'Gespannen periode 1997-2000' en § 2.5.1 'UNMEE' (Veiligheidssituatie).

¹⁶ Deze critici waren allen lid van het Centraal Comité van de regeringspartij PFDJ en veelal gerespecteerde ex-vrijheidsstrijders, die uit onvrede met het regeringsbeleid in een open brief scherpe kritiek op partij, regering en president naar buiten hadden gebracht.

¹⁷ HRW, *Eritrea: World Report 2009* (januari 2009), US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009), HRW, *Eritrea: slender land, giant prison* (6 mei 2009) en AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2009* (www.amnesty.org, 9 juni 2009).

oppositiegroeperingen. In Sudan is hun bewegingsvrijheid sinds het herstel van de diplomatieke betrekkingen met Eritrea in 2006 sterk ingeperkt.¹⁸ Verschillende groeperingen hebben een gewapende vleugel, maar de militaire slagkracht wordt gering geacht en zou zich beperken tot het leggen van landmijnen en incidentele kleinschalige aanvallen op Eritrese leger- of overheidsposities.¹⁹

In 2005 vormden diverse in het buitenland gevestigde oppositiegroeperingen een alliantie, de *Eritrean Democratic Alliance (EDA)*. De doelstelling van de EDA is de omverwerping van de huidige Eritrese regering. De meeste oppositiepartijen hebben hun kantoor of militaire basis in Ethiopië of Sudan. De Eritrese regering beschouwt de EDA niet als een serieuze bedreiging. De alliantie wordt gezien als een samenvoeging van kleine partijen die geen invloed hebben in Eritrea en sterk onder invloed staan van Ethiopië en Sudan.²⁰

Naar verluidt zou de regering nog steeds leden van de oppositiegroep *Eritrean Liberation Front (ELF)* vasthouden. ELF-leden lopen bij terugkeer het risico opgepakt te worden. Het wordt aannemelijk geacht dat zij op alle niveaus bekend zijn bij de Eritrese autoriteiten. Het zou daarom voor hen niet mogelijk zijn anoniem terug te keren naar Eritrea.²¹

In Eritrea is een omvangrijk en goed functionerend inlichtingennetwerk. Informanten van de Eritrese veiligheidsdienst zijn in het hele land actief. Volgens diverse bronnen worden met name personen die met buitenlanders contacten onderhouden, in de gaten gehouden, zo ook de buitenlanders zelf. De nationale veiligheidsdienst is ook buiten Eritrea actief, in de omringende landen maar ook in Europa. Via dit netwerk zijn de Eritrese autoriteiten goed op de hoogte van oppositionele activiteiten in het buitenland.²²

¹⁸ Sudan Tribune, *Sudan bans activities of Eritrean opposition* (2 juni 2008), AFP, *Le président soudanais en visite en Erythrée malgré le mandat de la CPI* (23 maart 2009) en UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009). Zie ook § 2.6.4 'Sudan' (Regionale context).

¹⁹ EIU, *Eritrea: Country Report* (februari 2009), US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009) en UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009). Zie ook § 5.1 'Oppositionele groeperingen' (Bijlagen).

²⁰ US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009). Zie ook § 5.1 'Oppositionele groeperingen' (Bijlagen).

²¹ US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009) en AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2009* (www.amnesty.org, 9 juni 2009).

²² US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

2.4.2 Verkiezingsproces

In woord bleef de regering toegewijd aan democratisch pluralisme, inclusief een meerpartijensysteem, maar in de praktijk was daar weinig van te merken. De parlementsverkiezingen, die gepland stonden voor december 2001, werden voor onbepaalde duur uitgesteld.²³ Een nieuwe kieswet werd in januari 2002 door het parlement (*National Assembly*) goedgekeurd, maar een wet die partijvorming mogelijk moest maken is tot nu toe niet door het parlement in behandeling genomen. Wel werden er in 2002, 2003 en 2004 lokale verkiezingen gehouden. Bij de lokale verkiezingen konden geen partijen meedoen, iedereen kandideerde zich op ‘persoonlijke’ titel.²⁴ Sinds de onafhankelijkheid in 1993 zijn er tot dusver geen nationale verkiezingen gehouden.²⁵

2.5 Veiligheidssituatie

De veiligheidssituatie in Eritrea was gedurende de verslagperiode onveranderd rustig. Wel was er sprake van spanning in het grensgebied met Djibouti.²⁶

2.5.1 UNMEE

Sinds 2005 werden door de Eritrese autoriteiten aan de VN-vredesmacht UNMEE (*United Nations Mission in Ethiopia and Eritrea*) diverse beperkingen opgelegd in de uitoefening van haar taken, waarop de VN-Veiligheidsraad in juli 2008 besloot de vredesmissie te beëindigen en het mandaat, dat op 31 juli 2008 afliep, niet opnieuw te verlengen.²⁷ Inmiddels heeft UNMEE zich volledig teruggetrokken uit het gebied, waarmee een einde kwam aan de *Temporary Security Zone (TSZ)*, die een scheiding vormde voor de meer dan honderdduizend manschappen aan zowel Eritrese als Ethiopische zijde. Ondanks de aanwezigheid

²³ Volgens de regering vanwege voortdurende spanningen met Ethiopië, volgens andere bronnen vanwege interne problemen met critici, dissidenten en onafhankelijke pers.

²⁴ De gekozen regionale vertegenwoordigingen komen bijeen na een oproep van de gouverneur.

²⁵ HRW, *Eritrea: World Report 2009* (januari 2009), EIU, *Eritrea: Country Report* (februari 2009), US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

²⁶ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009) en HRW, *Eritrea: slender land, giant prison* (6 mei 2009).

²⁷ De beperkingen begonnen in 2005 met een verbod op helikoptervluchten en het reduceren van waarnemingspatrouilles. Begin 2008 was de VN door het stopzetten door Eritrea van brandstoflevering genoodzaakt zich terug te trekken uit de TSZ.

van deze uitgebreide troepenmacht aan beide zijden vonden er gedurende de verslagperiode geen noemenswaardige grensincidenten plaats.²⁸

2.5.2 Landmijnen

De mijndichtheid in Eritrea is groot. Naar schatting bevinden er zich zo'n drie miljoen landmijnen en andere niet-ontploffte explosieven, met name in de *Temporary Security Zone (TSZ)*. Er vallen nog geregeld doden en gewonden als gevolg van ontploffende mijnen en/of explosieven. Volgens berichten zouden gewapende oppositiebewegingen incidenteel nieuwe mijnen leggen. Gedurende de verslagperiode is het ontmijningsproces door de *Eritrean Demining Authority* in samenwerking met de *UN Mine Action Committee* voortgezet. Inmiddels is een gebied van ruim 70 km² in het grensgebied ontmijnd.²⁹

2.5.3 Gewapend conflict

Op basis van de criteria van de Raad van State was er gedurende de verslagperiode in Eritrea geen sprake van een binnenlands gewapend conflict.³⁰

²⁸ UNSC, S/2008/226, *Special report of the Secretary-General on the United Nations Mission in Ethiopia and Eritrea* (7 april 2008), UNSC, S/RES/1827 (30 juli 2008), Wereldomroep, *Zowel Ethiopië als Eritrea schuldig aan einde UNMEE* (1 augustus 2008), EIU, *Eritrea: Country Report* (februari 2009), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009). Zie ook § 2.3.2 'Gespannen periode 1997-2000' (Geschiedenis).

²⁹ UNSC, S/2008/40, *Report of the Secretary-General on Ethiopia and Eritrea* (23 januari 2008), ICBL, *Eritrea, Landmine Monitor Report 2008* (21 november 2008), US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009) en HRW, *Eritrea: slender land, giant prison* (6 mei 2009).

³⁰ De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (AbRS) hanteert bij de uitspraak van 20 juli 2007 (nr. 200608939/1) de volgende definitie van een gewapend conflict: "*Sprake is van een binnenlands gewapend conflict indien een georganiseerde gewapende groep met een verantwoordelijk bevel in staat is op het grondgebied van een land of een gedeelte daarvan militaire operaties uit te voeren jegens de strijdkrachten van de autoriteiten van dat land. Deze operaties dienen dan aanhoudend en samenhangend van aard te zijn. Ongeregelheden en spanningen, zoals rellen, leiden niet tot de conclusie dat sprake is van een zodanig conflict*". Deze definitie werd aangevuld met de uitspraak van 3 april 2008 (nr. 200701108/1) zeggende dat ook sprake is van een binnenlands gewapend conflict indien: "*een georganiseerde gewapende groep met een verantwoordelijk bevel in staat is jegens de strijdkrachten van de autoriteiten van dat land dan wel van een andere groepering aanhoudende en samenhangende operaties uit te voeren*" (www.jure.nl en www.raadvanstate.nl, 24 maart 2009).

2.6 Regionale context

De ontwikkelingen in Eritrea en de veiligheidssituatie in het land hangen nauw samen met de bredere problematiek in de Hoorn van Afrika. Hieronder worden de betrekkingen van Eritrea met de buurlanden Djibouti, Ethiopië, Somalië en Sudan belicht.

2.6.1 Djibouti

Sinds april 2008 is er een grensconflict tussen Djibouti en Eritrea. De aanvankelijk goede relatie met Djibouti raakte verstoord, nadat Eritrese troepen in het buurland de kaap Doumeira (Ras Doumeira) en het naast gelegen eiland Doumeira bezetten. Het conflict zou zijn ontstaan doordat Djibouti weigerde Eritrese deserteurs, die zich op de kaap en het eiland bevonden, terug te sturen naar Eritrea.³¹ Gedurende de verslagperiode was de situatie in het grensgebied wel gespannen, maar relatief rustig. Eritrea en Djibouti hopen nu door bemiddeling van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties tot een oplossing van het conflict te komen. Ook Iran, waarmee beide landen goede betrekkingen onderhouden, heeft zich bereid verklaard te bemiddelen in deze kwestie.³²

2.6.2 Ethiopië

Ook met Ethiopië bestaat al langere tijd een grensconflict. De door de *Eritrea-Ethiopia Boundary Commission (EEBC)* vastgestelde grenscoördinaten, die door Eritrea als geldig en definitief worden erkend, zijn nog niet door Ethiopië aanvaard. Eritrea hoopt via bemiddeling van de internationale gemeenschap uit deze impasse te komen. Door de terugtrekking van de *United Nations Mission in Ethiopia and Eritrea (UNMEE)* medio 2008 en de massale wederzijdse troepenopbouw is er sprake van een gespannen situatie tussen beide landen, maar grootschalige gewapende confrontaties bleven tot dusver uit.³³

³¹ EIU, *Eritrea: Country Profile* (12 juni 2008) en EIU, *Eritrea: Country Report* (augustus 2008),

³² HRW, *Eritrea: World Report 2009* (januari 2009), UNSC, S/RES/1862 (14 januari 2009), Trouw, *Veiligheidsraad: Eritrea moet troepen terughalen uit Djibouti* (16 januari 2009), AFP, *Conflit Djibouti-Erythrée: Asmara rejette la résolution de l'ONU* (16 januari 2009), EIU, *Eritrea: Country Report* (februari 2009), AFP, *L'Erythrée ne s'est pas retirée de la zone disputée avec Djibouti* (8 april 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

³³ UNSC, S/RES/1827 (30 juli 2008), HRW, *Eritrea: World Report 2009* (januari 2009), EIU, *Eritrea: Country Report* (februari 2009), IRIN, *Ethiopia-Eritrea border tensions despite resettlement* (20 februari 2009), Global Insight, *Eritrea: Bomb blast claims casualties in*

2.6.3 Somalië

Gedurende de verslagperiode was de relatie met Somalië gespannen. Eritrea zou onderdak bieden aan leden van de Somalische oppositie en steun verlenen in de vorm van wapenleveranties en militaire training aan het Somalische verzet. Een waarnemersteam van de Verenigde Naties beschuldigde Eritrea van het smokkelen van wapens naar Somalië ten behoeve van oppositionele groeperingen, ondanks een in 1992 door de VN ingesteld wapenembargo tegen dat land. De Eritrese autoriteiten ontkennen alle aantijgingen van betrokkenheid bij het Somalische conflict. In het grensgebied was er geen sprake van ernstige incidenten.³⁴

2.6.4 Sudan

De relatie van Eritrea met buurland Sudan is de afgelopen jaren verbeterd. Deze was lange tijd gespannen vanwege de gastvrijheid en steun die Sudan aan Eritrese (gewapende) oppositiegroeperingen zou hebben gegeven. In maart 2006 zijn de diplomatieke betrekkingen tussen beide landen hervat. Vanaf juni 2008 zou Sudan na jaren van actieve steun niet langer als gastland van de Eritrese oppositie willen fungeren en haar hebben opgedragen haar activiteiten in Sudan te beëindigen.³⁵

³⁴ *Western Eritrea* (3 maart 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009). Zie ook § 2.3.3.1 'Grenskommissie' (Geschiedenis).
EIU, *Eritrea: Country Profile* (12 juni 2008), HRW, *Eritrea: World Report 2009* (januari 2009), EIU, *Eritrea: Country Report* (februari 2009), AFP, *Somalie: l'ONU condamne les insurgés, met en garde l'Erythrée* (15 mei 2009), Global Insight, *Eritrea-Somalia: Islamist Insurgent Group Seizes Strategic Somali Town; UN Accuses Eritrea of Involvement* (18 mei 2009), Reuters, *Eritrea sees CIA behind Somalia arms accusations* (21 mei 2009), AFP, *Somalie: l'UA demande à l'ONU de prendre des sanctions contre l'Erythrée* (22 mei 2009), AFP, *Somalie: Asmara accuse l'UA et l'Afrique de l'Est d'irresponsabilité* (23 mei 2009), De Morgen, *Hoorn van Afrika is geopolitiek kruisvat* (23 mei 2009), Global Insight, *Sub-Saharan Africa – Eritrea-Somalia: Eritrea Hits Back at Africa Union for Sanction Calls over Somalia Involvement* (27 mei 2009), AFP, *Après l'UA, le président somalien accuse l'Erythrée de déstabiliser son pays* (27 mei 2009) en AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2009* (www.amnesty.org, 9 juni 2009).

³⁵ Sudan Tribune, *Sudan bans activities of Eritrean opposition* (2 juni 2008), AFP, *Le président soudanais en visite en Erythrée malgré le mandat de la CPI* (23 maart 2009), Elsevier.nl, *Arabische Liga verwerpt arrestatiebevel Al-Bashir* (30 maart 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009). Zie ook § 4.1.3.2 'Gedwongen terugkeer' (Migratie).

3 Mensenrechten

De mensenrechtensituatie in Eritrea is onverminderd zorgelijk. Inbreuken op politieke en civiele vrijheden, zoals bijvoorbeeld een vrijwel ontbrekende persvrijheid, gevangenhouding van oppositieleiden en vervolging van religieuze minderheden, onderstrepen dat aandacht voor de mensenrechten nodig blijft.³⁶

3.1 Internationale verdragen en protocollen

Eritrea is partij bij de volgende VN-verdragen op het terrein van de mensenrechten,³⁷ te weten:

- het Verdrag inzake de Rechten van het Kind (sinds 1994), alsmede het optionele protocol betreffende kinderhandel, kinderprostitutie en kinderpornografie (sinds 2005) en het optionele protocol betreffende kinderen in gewapende conflicten (sinds 2005);
- het Verdrag inzake de Uitbanning van Alle Vormen van Discriminatie van Vrouwen (sinds 1995), maar niet het optionele protocol betreffende alle in het verdrag genoemde vormen van discriminatie;
- het Statuut van het Internationaal Strafhof (*International Criminal Court, ICC*) (sinds 1998). Eritrea neemt niet actief deel aan uitvoering van door het ICC uitgevaardigde arrestatiebevelen³⁸;
- het Internationaal Verdrag inzake de Uitbanning van Alle vormen van Rassendiscriminatie (sinds 2001);
- het Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele rechten (sinds 2001), maar niet het bijbehorende optionele protocol;
- het Internationaal Verdrag inzake Burger- en Politieke Rechten (sinds 2002), maar niet het daarop betrekking hebbende eerste optionele protocol betreffende het individueel klachtenrecht en het tweede optionele protocol betreffende afschaffing van de doodstraf.

Eritrea voldoet nauwelijks aan de rapportageverplichtingen ten behoeve van de organen van toezicht.³⁹

³⁶ US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), Global Insight, *Eritrea: Rights Group Labels Eritrea a "Giant Prison"* (17 april 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009), De Morgen, *Human Rights Watch hekelt misstanden in leger en gebrek aan individuele vrijheid* (21 april 2009), Nederlands Dagblad, *Een grote gevangenis* (23 april 2009), HRW, *Eritrea: slender land, giant prison* (6 mei 2009) en AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2009* (www.amnesty.org, 9 juni 2009).

³⁷ www.ohchr.org (23 maart 2009).

³⁸ AFP, *Le président soudanais en visite en Erythrée malgré le mandat de la CPI* (23 maart 2009) en Elsevier.nl, *Arabische Liga verwerpt arrestatiebevel Al-Bashir* (30 maart 2009).

Voorts is Eritrea partij bij:

- het Afrikaanse Handvest inzake de Rechten van Mensen en Volkeren (sinds 1999), maar niet de bijbehorende protocollen betreffende de oprichting van een Afrikaans Hof en Vrouwenrechten;
- het Afrikaanse Handvest inzake de Rechten en het Welzijn van het Kind (sinds 1999).⁴⁰

3.2 Nationale wetgeving

De wetgeving in Eritrea is feitelijk gebaseerd op de Ethiopische wetgeving. De grondwet van 1997 is nog steeds niet in werking getreden. Er bestaan een nieuw ontwerp Burgerlijk Wetboek en een nieuw ontwerp Wetboek van Strafrecht, maar deze zijn nog niet parlementair goedgekeurd.⁴¹

3.3 Toezicht

Binnen de overheid bestaat geen instantie die zich specifiek op de mensenrechten richt. Ook het maatschappelijk middenveld in Eritrea is zwak. Sinds mei 2005 hebben bijna alle niet-gouvernementele organisaties (ngo's) het land moeten verlaten. Gedurende de verslagperiode heeft de overheid de nog wel aanwezige organisaties verder beperkt in de uitvoering van hun werkzaamheden. Zij mogen zich alleen bezig houden met niet-controversiële onderwerpen als humanitaire hulpverlening en wederopbouw. De meeste zijn nauw gelieerd aan de regeringspartij PFDJ. Ook is nog een beperkt aantal internationale organisaties, waaronder ICRC, UNHCR en UNICEF, werkzaam in Eritrea. Deze organisaties beperken zich noodgedwongen tot activiteiten als repatriëring en het verlenen van humanitaire hulp.⁴²

³⁹ De organen van toezicht zijn: *Human Rights Committee (HRC)*, *Committee on Economic, Social and Cultural Rights (CESCR)*, *Committee on the Elimination of Racial Discrimination (CERD)*, *Committee on the Elimination of Discrimination Against Women (CEDAW)* en *Committee on the Rights of the Child (CRC)*.

⁴⁰ www.africa-union.org/documents/treaties (23 maart 2009).

⁴¹ US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009) en CIA, *The World Factbook, Eritrea* (26 juni 2009). Zie ook § 2.2 'Staatsinrichting'.

⁴² EIU, *Eritrea: Country Profile* (12 juni 2008), HRW, *Eritrea: World Report 2009* (januari 2009), ICRC, *Eritrea/Ethiopië: 1,766 people repatriated in 2008* (8 januari 2009), US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

3.4 Naleving en schendingen

Hieronder volgt een uiteenzetting van de bescherming en naleving dan wel schending in Eritrea van een aantal klassieke grondrechten.

3.4.1 Vrijheid van meningsuiting

Vrijheid van meningsuiting is opgenomen in de wet, maar in de praktijk is dit recht door de overheid beperkt. Kritiek op de regering is verboden. Het komt voor dat journalisten op deze grond worden opgepakt en zonder vorm van proces voor korte of langere tijd in de gevangenis belanden. Talrijke journalisten passen dan ook een zekere zelfcensuur toe.⁴³

Gedurende de verslagperiode verbleven nog tien van de sinds 2001 gearresteerde journalisten, beschuldigd van ‘spionage en sabotage’, in detentie, onder wie de Zweeds-Eritrese journalist Dawit Isaak. Geen van hen is voorgeleid of heeft toegang tot juridische bijstand. De in 2006 en 2007 gearresteerde journalisten van de staatsmedia zijn nagenoeg allemaal vrijgelaten, maar zij staan nog wel onder permanent overheidstoezicht en mogen niet uit de hoofdstad vertrekken. De meeste onafhankelijke journalisten hebben inmiddels het land verlaten.⁴⁴

Critici uit de diaspora die naar Eritrea terugkeren of het land bezoeken, lopen groot gevaar te worden gearresteerd en te worden ondergebracht op onbekende locaties veelal onder erbarmelijke omstandigheden en onder dreiging van marteling en mishandeling. Ook hun familieleden kunnen van de zijde van de Eritrese autoriteiten problemen ondervinden, variërend van intimidatie tot detentie.⁴⁵

⁴³ Reuters, *Eritrea arrests dozens of journalists in crackdown* (6 maart 2009) en UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009).

⁴⁴ HRW, *Eritrea: World Report 2009* (januari 2009), US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), AFP, *Les principaux journaux suédais demandent la libération de Dawit Isaak* (27 maart 2009), AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2008* (www.amnesty.org, 1 april 2009), HRW, *Service for Life* (16 april 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009), Reporters Without Borders, *World Report 2009 - Eritrea* (1 mei 2009) en AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2009* (www.amnesty.org, 9 juni 2009).

⁴⁵ HRW, *Eritrea: World Report 2009* (januari 2009), US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), AFP, *Les principaux journaux suédais demandent la libération de Dawit Isaak* (27 maart 2009), AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2008* (www.amnesty.org, 1 april 2009), HRW, *Service for Life* (16 april 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

De overheid controleert alle media, waaronder drie kranten, drie radiostations en twee televisiestations. Elke krant dient een vergunning aan te vragen en de namen van journalisten moeten worden geregistreerd. Privé-eigendom van apparatuur waarmee radio- en televisieprogramma's kunnen worden uitgezonden, is verboden. Buitenlandse invloed op de media is taboe. Bezoekende buitenlandse journalisten zijn zeer beperkt in hun bewegingsvrijheid. Indien de berichtgeving van een buitenlandse journalist de Eritrese autoriteiten niet bevalt, moet deze het land verlaten. Er is, voor zover bekend, geen enkele buitenlandse journalist meer permanent in Eritrea werkzaam.⁴⁶

Ten aanzien van de toegang tot of het hebben van een website worden officieel geen beperkingen opgelegd. De overheid is echter eigenaar van de drie internet *service providers* in het land. In de stedelijke gebieden hebben burgers vrijelijk toegang tot internet in internetcafés of thuis via een *service provider* (overigens beschikt slechts een zeer klein deel van de bevolking over een internetaansluiting). Veelal wordt internet, post en telefoonverkeer door de overheid gecontroleerd zonder wettelijke grond. Het is bekend dat internetverkeer wordt gevolgd, pakjes worden opengemaakt en (mobiele) telefoongesprekken van en naar het buitenland worden afgetapt.⁴⁷

3.4.2 Vrijheid van vereniging en vergadering

Er is in Eritrea geen vrijheid van vereniging en vergadering. Voor een bijeenkomst van drie of meer personen dient een vergunning te worden aangevraagd. Het is verboden om politieke campagnes te voeren of andere politieke activiteiten te ontplooiën. Voorts mogen vakbonden zich niet organiseren zonder toestemming van de regering. Stakingen komen niet voor. De regering heeft de directe controle over drie belangengroeperingen, te weten: de *National Confederation of Eritrean Workers (NCEW)*, de *National Union of Eritrean Women (NUEW)* en de *National Union of Eritrean Youth and Students (NUEYS)*.⁴⁸

2009), Reporters Without Borders, *World Report 2009 - Eritrea* (1 mei 2009) en AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2009* (www.amnesty.org, 9 juni 2009).

⁴⁶ US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), HRW, *Service for Life* (16 april 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

⁴⁷ US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009) en CIA, *The World Factbook, Eritrea* (26 juni 2009).

⁴⁸ US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

3.4.3 Vrijheid van godsdienst

De wet voorziet in vrijheid van godsdienst, maar in de praktijk wordt die niet door de autoriteiten gerespecteerd. Eritrea is een seculiere staat met vier gevestigde religies: de Islam, de Eritrese Orthodoxe Kerk, de Eritrese Katholieke Kerk en de Evangelisch-Lutherse Kerk. Alleen deze vier officieel geregistreerde religies mogen religieuze activiteiten ontplooiën. In Eritrea zijn ook tientallen niet-geregistreerde ‘nieuwe religies’ actief. Dit zijn christelijke groeperingen, voornamelijk evangelische en pinkstergemeenschappen, met in totaal ongeveer 20.000 aanhangers.⁴⁹ Voorts zijn er nog kleine aantallen joden, baha’i, hindoes en boeddhisten in Eritrea, die eveneens onder de noemer ‘nieuwe religies’ kunnen worden geschaard.

De Eritrese overheid legt deze niet-geregistreerde ‘nieuwe religies’ vergaande beperkingen op. Aanhangers mogen geen openlijke religieuze activiteiten ontplooiën en geen religieuze bijeenkomsten houden. Wie in het openbaar of zelfs thuis gesnapt wordt, wordt opgepakt, mishandeld en onder druk gezet om zijn/haar geloof op te geven. Gedurende de verslagperiode zijn geen nieuwe registraties gehonoreerd. Volgens *Open Doors* staat Eritrea op de negende plaats (van de 50) op de ranglijst van landen waar christenen vervolgd worden.⁵⁰

3.4.3.1 Geregistreeerde religies

De Eritrese overheid probeert de laatste jaren door verschillende maatregelen de gevestigde religies meer onder controle te krijgen. Zo is de patriarch van de Eritrese Orthodoxe Kerk, Abune Antonios, begin januari 2006 afgezet door de (door de regering gecontroleerde) Heilige Synode. Medio januari 2006 werd hij

⁴⁹ Dezerzijds zijn de volgende groeperingen bekend: *Apostolic Church, Charismatic Church, Church of the Living God, Dubre Bethel Church, Faith of Christ Church, Faith Mission Church, Hallelujah Church, Holy Spirit Reformist Church, Jehova's getuigen, Kale Hiwot Church, Knowledge of Truth Church, Mehrete Yesus Presbyterian Church, Mensfesawyan, Meseret Christos Church, Mullu Wongel (Full Gospel) Church, New Covenant Church, Pentecostal Church, Philadelphia Church, Rema Charismatic Church, Seventh-day Adventist en Tensea Church.*

⁵⁰ HRW, *Eritrea: World Report 2009* (januari 2009), US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), Open Doors, *Eritrea: Ranglijst Christenvervolgung* (februari 2009), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009), HRW, *Service for Life* (16 april 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009), HRW, *Eritrea: slender land, giant prison* (6 mei 2009), AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2009* (www.amnesty.org, 9 juni 2009) en US Department of State, *Eritrea: International Religious Freedom Report 2008* (2 juli 2009).

onder huisarrest geplaatst en in mei 2008 overgebracht naar een onbekende locatie. Diverse mensenrechtenorganisaties, waaronder *Amnesty International* en *Human Rights Watch*, hebben hiertegen protest aangetekend. Volgens berichten zou Antonios in slechte gezondheid verkeren. De huidige patriarch wordt algemeen beschouwd als een zetbaas van de regering.⁵¹

In 2006 heeft de Eritrese regering de vrijstelling van geestelijken voor de nationale dienstplicht opgeheven. In 2007 kregen de vier gevestigde kerken vervolgens de opdracht een lijst op te stellen van geestelijken (in opleiding) ten behoeve van rekrutering voor de nationale dienstplicht. Alle vier genootschappen hebben inmiddels deze lijst ingeleverd. Ook worden de gevestigde kerken steeds meer restricties opgelegd, in het bijzonder wat betreft hun niet-kerkelijke en sociale activiteiten. De Eritrese regering heeft de vier gevestigde kerken opgedragen verantwoording af te leggen over hun financieringsbronnen. Voorts moeten zij inventarislijsten overleggen van hun kerkelijke bezittingen. De vrees bestaat dat deze maatregel een opmaat is voor de overname van de sociale infrastructuur van met name de katholieke kerk (meer dan 100 scholen, 2 instituten van hoger onderwijs en 30 klinieken). Er zijn diverse bevestigde berichten van confiscaties van katholiek kerkbezit. Eritrese katholieke geestelijken kunnen vrijwel geen uitreisvisum krijgen. Ook krijgt de katholieke kerk vrijwel geen toestemming om nieuwe kerken te bouwen.⁵²

De Eritrese overheid keert zich consequent tegen de meer radicale vormen van de islam. Het is de meeste buitenlandse imams niet toegestaan mensen in Eritrea te bekeren; daarnaast wordt het financieren van de islamitische zending of religieuze activiteiten door de overheid gecontroleerd. Er zijn berichten dat 70 moslims, die

⁵¹ Compass Direct, *Government officially sacks orthodox patriarch* (18 januari 2006), AI, *Eritrea - Patriarch Abune Antonios* (29 oktober 2008), HRW, *Eritrea: World Report 2009* (januari 2009), US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009), AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2008* (www.amnesty.org, 1 april 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009) en AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2009* (www.amnesty.org, 9 juni 2009) en US Department of State, *Eritrea: International Religious Freedom Report 2008* (2 juli 2009). Volgens sommige bronnen is de reden van afzetting louter administratief/organisatorisch. Anderen zien als oorzaak de weigering van de patriarch om de vernieuwingsbeweging binnen de orthodoxe kerk aan te pakken.

⁵² HRW, *Eritrea: World Report 2009* (januari 2009), US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009), AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2008* (www.amnesty.org, 1 april 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009), AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2009* (www.amnesty.org, 9 juni 2009) en US Department of State, *Eritrea: International Religious Freedom Report 2008* (2 juli 2009).

zo'n tien jaar geleden de door de regering benoemde moefiti niet erkenden, nog steeds vastzitten. Gedurende de verslagperiode zouden opnieuw arrestaties van moslims hebben plaatsgehad. Bekend is, dat ten minste 40 moslim geestelijken en studenten van de etnische Saho-groep het afgelopen jaar in Asmara en andere steden door Eritrese soldaten zijn opgepakt en zonder aanklacht in afzondering gevangen worden gehouden.⁵³

3.4.3.2 *Nieuwe religies*

In mei 2002 werd de 'nieuwe' religieuze groeperingen te verstaan gegeven hun activiteiten te beëindigen. Zij dienden zich volgens een wettelijke bepaling te laten registreren en daarbij onder andere melding te maken van hun (buitenlandse) financieringsbronnen en de namen van hun leden. Pas na officiële registratie en formele autorisatie zouden deze groeperingen hun activiteiten mogen hervatten. De vier door de overheid erkende religies zijn vrijgesteld van registratie. Twaalf 'nieuwe' religieuze groeperingen hebben inmiddels een verzoek tot registratie ingediend. Vier van deze groeperingen (*Mehrete Yesus Presbyterian Church*, *Faith Mission Church*, *Seventh-day Adventists* en *Bahá'í Faith*) hebben een compleet verzoek tot registratie ingediend, inclusief ledenlijsten, een overzicht van bezittingen en inkomstenbronnen. Andere religieuze groeperingen hebben een verzoek tot registratie ingediend, waarbij slechts beperkte informatie werd bijgevoegd. Tot op heden zijn de nieuwe groeperingen niet geregistreerd.⁵⁴

In de verslagperiode zijn opnieuw leden van de 'nieuwe' religieuze groeperingen opgepakt, gedetineerd en gemarteld door de veiligheidsdienst. Volgens verschillende bronnen worden naar schatting 2.000 personen vanwege hun geloofsovertuiging vastgehouden in politiecellen, gevangenissen en legerkampen, vaak onder erbarmelijke omstandigheden (zeecontainers, ondergrondse kerkers). Velen worden vastgehouden in militaire gevangenissen vanwege het niet vervuld

⁵³ HRW, *Eritrea: World Report 2009* (januari 2009), US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009), AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2008* (www.amnesty.org, 1 april 2009), HRW, *Service for Life* (16 april 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009), AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2009* (www.amnesty.org, 9 juni 2009) en US Department of State, *Eritrea: International Religious Freedom Report 2008* (2 juli 2009). Zie ook § 3.5.5 'Dienstplichtigen'.

⁵⁴ HRW, *Eritrea: World Report 2009* (januari 2009), US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009), HRW, *Service for Life* (16 april 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009), AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2009* (www.amnesty.org, 9 juni 2009) en US Department of State, *Eritrea: International Religious Freedom Report 2008* (2 juli 2009).

hebben van de dienstplicht. De meeste van hen behoren tot de 'nieuwe' religieuze groeperingen. Bijeenkomsten van deze groeperingen zijn vaak doelwit van veiligheidsdiensten in hun zoektocht naar dienstplichtontduikers. Voor zover bekend vindt discriminatie van aanhangers van de 'nieuwe religies' door Eritrese burgers niet plaats.⁵⁵

Ook was er in de verslagperiode sprake van ernstige vormen van mishandeling en foltering die er op gericht waren om aanhangers van nieuwe religies te dwingen afstand te doen van hun geloofsovertuiging. In een aantal gevallen zouden deze mishandelingen en folteringen tot de dood hebben geleid. Een groot aantal opgepakte leden werd naar verluidt gedwongen, als voorwaarde voor hun vrijlating, een verklaring te tekenen waarin zij hun geloof herroepen en beloven terug te keren naar de Eritrese Orthodoxe Kerk. Van familieleden van opgepakte leden zou eveneens ondertekening van een dergelijke verklaring worden geëist.⁵⁶

3.4.3.3 *Jehova's getuigen*

De gemeenschap van Jehova's getuigen in Eritrea is klein en wordt administratief bestuurd vanuit Kenia. Het ledental wordt geschat op 1.500 tot 5.000 personen. Jehova's getuigen kunnen slachtoffer worden van discriminatie, zowel van de zijde van de overheid als, zij het in mindere mate, van de zijde van medeburgers. In 1994 heeft president Afewerki een richtlijn uitgevaardigd die de Jehova's getuigen civiele, politieke, economische en sociale rechten ontnemt. Zij mogen sindsdien geen overheidsfuncties bekleden en mogen geen gebruik maken van overheidshuisvesting en -scholen. Ook werden handelsvergunningen, identiteits- en reisdocumenten ingetrokken.⁵⁷

⁵⁵ HRW, *Eritrea: World Report 2009* (januari 2009), US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), HRW, *Service for Life* (16 april 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009), Nederlands Dagblad, *Verschrikkelijk Eritrea laat 70 christenen vrij uit militair kamp* (23 april 2009), HRW, *Eritrea: slender land, giant prison* (6 mei 2009), AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2009* (www.amnesty.org, 9 juni 2009) en US Department of State, *Eritrea: International Religious Freedom Report 2008* (2 juli 2009).

⁵⁶ HRW, *Eritrea: World Report 2009* (januari 2009), US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), HRW, *Service for Life* (16 april 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009), AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2009* (www.amnesty.org, 9 juni 2009) en US Department of State, *Eritrea: International Religious Freedom Report 2008* (2 juli 2009).

⁵⁷ Office of Public Information, New York, *Jehova's Witnesses in Eritrea* (maart 2009), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009), Jehovah's Witnesses United: Human Rights News, *Eritrea - Jehova's Witnesses in Eritrea* (www.jehovah.to/hrnews.htm, 1 april 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

Jehova's getuigen wordt onder meer kwalijk genomen dat zij niet hebben gestemd bij het referendum van 1993 en met name dat zij niet willen dienen in het leger, omdat zij zich volgens hun geloofsovertuiging alleen onderwerpen aan 'het hemelse gezag'. Op het moment dat de dienstplicht in werking trad (24 september 1994) weigerden verschillende Jehova's getuigen, uit geloofsovertuiging, te voldoen aan de dienstplicht. Sommigen zitten om die reden al jarenlang vast zonder formele aanklacht of vorm van proces.⁵⁸

Er zijn geen gebedshuizen voor Jehova's getuigen in Eritrea. Gebed is feitelijk alleen mogelijk in strikt besloten kring. In de private sector krijgen Jehova's getuigen vrijwel geen reguliere baan, omdat ondernemers bang zijn om hen in dienst te nemen. Eritreeërs die Jehova's getuigen onderdak bieden, onroerend goed verhuren, werk verschaffen of anderszins helpen, lopen het risico zelf gedetineerd en bestraft te worden. Sinds 1995 zouden ongeveer 250 Jehova's getuigen families Eritrea zijn ontvlucht, voornamelijk naar Ethiopië en Kenia.⁵⁹

3.4.4 Bewegingsvrijheid

Formeel worden aan Eritrese burgers geen beperkingen opgelegd ten aanzien van hun bewegingsvrijheid binnen Eritrea met uitzondering van het grensgebied met Ethiopië en Sudan, waar soms wel formele beperkingen van toepassing zijn. In de praktijk echter bevinden zich in het hele land langs de doorgaande wegen controleposten, waar burgers door politie, leger of veiligheidsdiensten op hun papieren worden gecontroleerd. Met name in de steden vinden vaak extra controles plaats, waaronder huiszoekingen. Er wordt onder meer op identiteitskaart, dienstplichtontduiking en desertie gecontroleerd. In Eritrea geldt een identificatieplicht. Bij het niet kunnen tonen van identiteitspapieren loopt men het risico te worden gearresteerd.⁶⁰

⁵⁸ HRW, *Eritrea: World Report 2009* (januari 2009), US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), Office of Public Information, New York, *Jehova's Witnesses in Eritrea* (maart 2009), AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2008* (www.amnesty.org, 1 april 2009), HRW, *Service for Life* (16 april 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009) en US Department of State, *Eritrea: International Religious Freedom Report 2008* (2 juli 2009). Zie ook § 3.5.5 'Dienstplichtigen'.

⁵⁹ US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), Office of Public Information, New York, *Jehova's Witnesses in Eritrea* (maart 2009), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009) en US Department of State, *Eritrea: International Religious Freedom Report 2008* (2 juli 2009).

⁶⁰ US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), HRW, *Service for Life: State Repression and Indefinite Conscription in Eritrea*

3.4.4.1 **Identiteitskaart**

Er is één nationaal identiteitsdocument, de identiteitskaart (de zogenaamde ‘*blue card*’). Een identiteitskaart kan vanaf de leeftijd van 18 jaar worden aangevraagd. De kaart dient in persoon te worden aangevraagd en afgehaald bij één van de (regionale) kantoren van de Immigratiedienst of bij Eritrese vertegenwoordigingen in het buitenland. Op het platteland zijn er geregeld campagnes met ‘reizende’ immigratiekantoren. Vrouwen kunnen zelfstandig een identiteitskaart aanvragen en afhalen. Betrokkene dient voor het verkrijgen van een identiteitskaart een geboorteakte te overleggen. Bij het ontbreken hiervan kan eventueel worden volstaan met drie Eritrese getuigen van boven de 40 jaar en/of andere ondersteunende documenten. Ook dient een bewijs van residentie te worden overgelegd, een goedkeurende verklaring van de betrokken regio (*zoba*), alsmede kopieën van de identiteitskaarten van de ouders. De documenten worden door het ministerie van Immigratie en Nationaliteit geverifieerd.⁶¹

3.4.4.2 **Paspoort**

Een paspoort dient in persoon te worden aangevraagd en afgehaald bij de Centrale Immigratiedienst in Asmara of bij de Eritrese ambassades in het buitenland. Ook vrouwen kunnen zelfstandig een paspoort aanvragen en afhalen.⁶² Betrokkenen dienen voor het verkrijgen van een paspoort een geldige identiteitskaart te overleggen. Voor minderjarigen dient een ouder of voogd op te treden en moet een geboorteakte van het desbetreffende kind worden overgelegd. Eritrea kent geen noodpaspoorten. Voor de aanvraag van een *laissez passer* gelden dezelfde procedures als voor een paspoort.⁶³

3.4.4.3 **Geboorteakte**

Een geboorteakte dient te worden aangevraagd bij de regionale administratiekantoren. Een geboorteakte kan ook door middel van een machtiging worden verkregen.⁶⁴ Betrokkene dient voor het verkrijgen van een geboorteakte het familie

(16 april 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

⁶¹ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

⁶² Daarnaast kunnen aan bepaalde categorieën van personen paspoorten worden verstrekt, daar waar de Eritrese autoriteiten dat wenselijk achten, bijvoorbeeld aan Somaliërs, Sudanese vluchtelingen en statelozen.

⁶³ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

⁶⁴ Voor Eritreeërs woonachtig in het buitenland kan een gemachtigde optreden. De machtiging dient te worden opgemaakt door tussenkomst van een Eritrese ambassade in het buitenland. Eritreeërs, woonachtig in het buitenland, worden geacht 2% van hun inkomen af te dragen aan de Eritrese overheid. De Eritrese ambassades verlenen dan ook alleen diensten, indien

registratieboek (*family registration book*), waarin de geboorte is ingeschreven, te overleggen. Indien de betreffende geboorte niet in een familie registratieboek is ingeschreven, kan via een rechterlijke uitspraak (op basis van drie getuigen) een geboortebewijs worden opgesteld.⁶⁵ Vervolgens kan op basis van het geboortebewijs een geboorteakte worden afgegeven.⁶⁶

3.4.4.4 *Huwelijksakte*

Een huwelijksakte dient te worden aangevraagd bij de gemeentelijke administratie. Een huwelijksakte kan ook door middel van een machtiging worden verkregen. Betrokkene dient voor het verkrijgen van een huwelijksakte een huwelijksbewijs van de regio (*zoba*), van de kerkelijke inzegening of van de islamitische huwelijksvoltrekking te overleggen.

3.4.4.5 *Nationaliteit*⁶⁷

Eritrea kent formeel nog geen nationaliteitswet. Nationaliteitskwesties worden getoetst aan de Eritrese Nationaliteitsverordening (*Eritrean Nationality Proclamation*) nr. 21/1992.⁶⁸ Hierin wordt onder meer beschreven dat de Eritrese nationaliteit verkregen kan worden door geboorte, naturalisatie, adoptie en huwelijk en op welke wijze afstand kan worden gedaan van de Eritrese nationaliteit.⁶⁹

De Eritrese nationaliteit kan door geboorte worden verkregen, indien één of beide ouders van Eritrese afstamming is. Daarbij geldt dat iemand van Eritrese afstamming is, indien hij of zij in 1933 in Eritrea woonde. Voorts geldt dat een kind dat in Eritrea wordt geboren uit onbekende ouders, behoudens tegenbewijs, aangemerkt wordt als bezittende de Eritrese nationaliteit door geboorte. Volgens het Eritrese ministerie van Immigratie en Nationaliteit is voorgaande geen

betrokkene aan de 2% belasting eis heeft voldaan. Voor personen woonachtig in Eritrea is verschijning in persoon noodzakelijk.

⁶⁵ Deze getuigenverklaringen kunnen eenvoudig worden verkregen. De rechter toetst niet inhoudelijk, maar beoordeelt alleen of er drie gelijklopende verklaringen zijn. Het komt vaak voor dat getuigen worden betaald om de gewenste verklaringen af te leggen.

⁶⁶ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

⁶⁷ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009). Deze paragraaf is eveneens gebaseerd op de Eritrese Nationaliteitsverordening (*Eritrean Nationality Proclamation*) nr. 21/1992 en door het Eritrese ministerie van Immigratie en Nationaliteit verstrekte informatie.

⁶⁸ De verordening is feitelijk een regeling, uitgevaardigd door de Eritrese interim-regering en opgesteld vóór de internationale erkenning van Eritrea als onafhankelijke staat. Een nationaliteitswet is in voorbereiding, maar goedkeuring en invoering daarvan is niet op korte termijn te verwachten.

⁶⁹ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

verkrijging van rechtswege, maar wordt deze eerst getoetst bij het beoordelen van een aanvraag van een identiteitskaart. Wanneer de identiteitskaart wordt uitgereikt en in ontvangst genomen, is daarmee de Eritrese nationaliteit bekrachtigd en gecertificeerd. Alleen het ministerie van Immigratie en Nationaliteit is hiertoe bevoegd.⁷⁰

Personen die zich door geboorte voor de Eritrese nationaliteit kwalificeren maar in het buitenland wonen en een buitenlandse nationaliteit hebben, kunnen ook aanspraak maken op de Eritrese nationaliteit. Volgens de Eritrese nationaliteitsverordening hoeft betrokkene ‘onder aanvoering van genoegzame gronden’ hierbij in een aantal gevallen zijn buitenlandse nationaliteit niet op te geven. Dat geldt onder meer voor in het buitenland woonachtige kinderen geboren uit ouders, van wie zowel de vader als de moeder bipatride is. Deze kinderen kunnen aanspraak laten gelden op de Eritrese nationaliteit met behoud van hun buitenlandse nationaliteit. In het buitenland woonachtige kinderen geboren uit ouders van wie slechts één van beiden bipatride is, kunnen eveneens aanspraak maken op de Eritrese nationaliteit, maar worden daarbij volgens het Eritrees recht geacht hun buitenlandse nationaliteit te verliezen.⁷¹

De Eritrese nationaliteit kan ook door naturalisatie worden verkregen. Iemand die niet van Eritrese afstamming is maar tussen 1934 en 1951 in Eritrea woonde, kan de Eritrese nationaliteit verkrijgen. Iemand die niet van Eritrese afstamming is en ná 1951 in Eritrea is komen wonen, kan de Eritrese nationaliteit verkrijgen mits hij/zij een onafgebroken periode van tien jaar vóór 1974 of een periode van twintig jaar, eventueel met periodieke verblijfperioden in het buitenland, in Eritrea heeft gewoond. Hij of zij moet bovendien één van de Eritrese talen spreken en afstand doen van een eventuele buitenlandse nationaliteit. Ook kan een persoon met een niet-Eritrese nationaliteit door een huwelijk met een persoon van Eritrese nationaliteit na een legaal verblijf van drie jaar de Eritrese nationaliteit verkrijgen, mits die persoon zijn niet-Eritrese nationaliteit opgeeft.⁷²

De Eritrese nationaliteitsverordening is opgesteld naar aanleiding van het referendum in 1993 over de onafhankelijkheid van Eritrea. Er moest worden bepaald wie wel en wie niet aanspraak zou kunnen maken op de Eritrese nationaliteit (in Eritrea en in het buitenland) en om die reden zou mogen deelnemen aan het referendum. Alvorens hieraan deel te kunnen nemen, diende men te bewijzen van Eritrese afstamming te zijn, waarna men een Eritrese identiteitskaart ontving.⁷³

⁷⁰ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

⁷¹ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

⁷² UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

⁷³ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

Om te bewijzen dat men van Eritrese afstamming was, diende betrokkene aan te tonen dat hij of zij in 1933 in Eritrea woonde of had gewoond. Indien dit niet het geval was of indien dit niet bewezen kon worden, dan kon men drie getuigen aanwijzen die konden bevestigen dat betrokkene van Eritrese afstamming was (via de vader of de moeder). Zij die in het buitenland woonden, konden drie getuigen opgeven aan commissies die dit vervolgens lieten controleren.⁷⁴ Het bezit van een Eritrese identiteitskaart was een voorwaarde om aan het referendum deel te mogen nemen. De identiteitskaart diende tevens als bewijs van nationaliteit.⁷⁵

Indien men heden zijn nationaliteit wil bewijzen dan geldt dezelfde methode als ten tijde van het referendum. Bewijs van Eritrese afstamming kan geleverd worden door middel van een geboorteakte of, bij het ontbreken daarvan, andere ondersteunende documenten en/of getuigen.⁷⁶ Deze documenten worden door het ministerie van Immigratie en Nationaliteit geverifieerd. Om te bewijzen dat de moeder en/of vader de Eritrese nationaliteit bezit(ten), dient het kind slechts de identiteitskaart van de moeder/vader te tonen.⁷⁷

In de Eritrese nationaliteitsverordening is een aantal gevallen aangegeven dat kan leiden tot verlies van nationaliteit, zoals het na 1992 vrijwillig verwerven van een buitenlandse nationaliteit of het in dienst staan van een ander land. Een persoon die een buitenlandse nationaliteit heeft en tevens over de Eritrese nationaliteit beschikt, kan een verzoek indienen om formeel afstand te doen van de Eritrese nationaliteit. Hiertoe dient via de betrokken Eritrese buitenlandse vertegenwoordiging een schriftelijk verzoek te worden ingediend bij de Eritrese autoriteiten, ter beoordeling waarvan een commissie is ingesteld. Volgens de Eritrese autoriteiten wordt aan deze verzoeken medewerking verleend.⁷⁸

3.4.4.6 Reizen

Sinds 1 juni 2006 moeten alle buitenlanders (met inbegrip van in Eritrea woonachtige personen met een diplomatieke status) in het bezit zijn van een reisvergunning voor het reizen binnen Eritrea. Bezoekende buitenlandse toeristen kunnen de reisvergunning in de regel binnen 24 uur verkrijgen. In Eritrea gevestigde buitenlanders en officiële bezoekers dienen deze vergunning minimaal

⁷⁴ Deze commissies waren ingesteld ten behoeve van het referendum in 1993 en bevonden zich zowel binnen als buiten Eritrea.

⁷⁵ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

⁷⁶ De status van nakomelingen van gemengd gehuwden kan problematisch zijn, met name als de vader Ethiopisch is. De nationaliteitsverordening biedt hen in principe de mogelijkheid het staatsburgerschap te verkrijgen, maar in de praktijk wordt dit vaak niet aangevraagd of verleend.

⁷⁷ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

⁷⁸ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

tien dagen van te voren aan te vragen. Bepaalde delen van het land, waaronder het grensgebied met Ethiopië en Sudan en de havenstad Assab, zijn niet of moeilijk toegankelijk. Vanwege het uitblijven van afbakening van de grens met Ethiopië en het recente grensgeschil met Djibouti is er geen rechtstreeks (vlieg)verkeer met deze beide landen. Er gaan directe vluchten naar Europa, onder andere naar Rome en Frankfurt.⁷⁹

Voor reizen buiten Eritrea bestaan enkele beperkingen voor Eritreeërs. Om het land te kunnen verlaten is een uitreisvisum vereist. Aan de afgifte hiervan gaat een uitvoerige controle vooraf. In beginsel worden voor Eritreeërs geen uitreisvisa verstrekt aan mannen onder de 54 jaar, vrouwen onder de 47 jaar, Jehova's getuigen en personen die als critici van de regering bekend staan.⁸⁰ Er zijn berichten dat sommige personen een uitreisvisum hebben gekregen na het betalen van een borg van 150.000 Nakfa (ongeveer € 7.100 / US \$ 10.150). Minderjarige kinderen kunnen alleen tegen een borgstelling van 50.000 Nakfa (ongeveer € 2.380 / US \$ 3.400) een uitreisvisum krijgen. Indien het kind niet terugkeert, dan zijn de ouders de borg kwijt.⁸¹

Maandelijks vlucht een groot aantal Eritreeërs de grens met Soedan en Ethiopië over. In veel gevallen wordt er betaald om de grens te passeren. Er is een netwerk van (mensen)smokkelaars actief dat mensen van Eritrea naar Soedan smokkelt. Personen uit dit netwerk werken naar verluidt samen met personen uit het Eritrese leger en de grenspolitie. Er worden bedragen betaald van US\$ 500 tot US\$ 4.000 per persoon. Vanuit de laaglanden is een vlucht aanzienlijk goedkoper en gemakkelijker dan vanuit bijvoorbeeld Asmara.⁸²

Illegale grensoverschrijding blijft riskant. Als personen bij de grens worden opgepakt, dan gaan zij vrijwel standaard voor kortere of langere tijd de gevangenis in. Over de hoogte van de straffen is weinig bekend. Wettelijk staat er op illegale uitreis een gevangenisstraf van drie maanden. Voor illegale uitreis naar Ethiopië zouden zwaardere straffen worden opgelegd. Indien er naast illegale uitreis sprake is van bijvoorbeeld het ontduiken van de nationale dienstplicht of het bekritisieren van de regering, dan wordt men in de regel zwaarder gestraft (militair strafkamp, geen afkoop of langere detentie). Bepaalde groepen zoals politieke opposanten,

⁷⁹ US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009).

⁸⁰ In de praktijk worden er uitzonderingen gemaakt, bijvoorbeeld voor dienstplichtigen die in het buitenland aan sportwedstrijden meedoen. Het komt voor dat kinderen van 11 jaar en ouder een uitreisvisum wordt geweigerd in verband met het naderen van de dienstplichtige leeftijd.

⁸¹ US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

⁸² US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

journalisten, dienstplichtontduikers en personen die een ‘nieuwe’ religie aanhangen, lopen bij illegale uitreis een verhoogd risico.⁸³

Er zijn verschillende berichten van illegaal uitgereisde personen die na terugkeer direct zijn opgepakt en voor korte of langere tijd zijn gedetineerd. Het betrof hier personen die gedwongen zijn teruggekeerd. Het is echter niet duidelijk of zij slechts zijn opgepakt en gedetineerd vanwege hun illegale uitreis of dat ook andere redenen (oppositie, dienstplicht, religieuze overtuiging, etc.) een rol hebben gespeeld bij bepaling van het soort detentie en de duur ervan.⁸⁴ Volgens de Eritrese autoriteiten volgt bij terugkeer in Eritrea geen straf voor illegale uitreis, indien er sprake is van spijtbetuinging en betaling van 2% inkomstenbelasting.⁸⁵

Ook familieleden van gevluchte personen kunnen problemen ondervinden. Sinds 2005 worden af en toe familieleden van personen die het land zijn uitgevlucht, opgepakt en gedetineerd, soms voor langere tijd. Sommigen kunnen tegen betaling van een boete vrijkomen. Deze boete kan oplopen tot 50.000 Nafka (ongeveer € 2.380 / US \$ 3.400). Een groot deel van de 500 in december 2006 opgepakte familieleden zit nog steeds vast, veelal onder slechte omstandigheden.⁸⁶

3.4.5 Rechtsgang

De rechterlijke macht in Eritrea is formeel onafhankelijk. In de praktijk staat zij echter onder invloed van de uitvoerende macht. De rechtbanken hebben voorts te kampen met gebrek aan gekwalificeerd personeel en aan adequate infrastructuur. Door de mobilisatie van dienstplichtigen is de personele capaciteit van de rechtbanken nog verder afgenomen. Als gevolg hiervan lopen veel processen vertraging op. Veel zaken van personen die om politieke redenen of redenen van

⁸³ US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

⁸⁴ Zie ook § 4.1.3.2 ‘Gedwongen terugkeer’ (Migratie).

⁸⁵ US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009). Eritreeërs, woonachtig in het buitenland, worden geacht 2% van hun inkomen af te dragen aan de Eritrese overheid. Om van Eritrese overheidsdiensten gebruik te kunnen maken of eigendom te kunnen bezitten in Eritrea is het noodzakelijk om de 2% inkomstenbelasting te betalen. De Eritrese vertegenwoordigingen in het buitenland zijn verantwoordelijk voor het innen van deze 2% belasting en het opstellen van verklaringen terzake.

⁸⁶ US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2008* (www.amnesty.org, 1 april 2009), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

‘nationale veiligheid’ zijn gearresteerd en gedetineerd, komen nooit voor de rechter.⁸⁷

3.4.5.1 *Special Courts*

Eritrea kent naast civiele rechtbanken ook bijzondere rechtbanken (*special courts*). Deze rechtbanken waren aanvankelijk in 1996 opgericht om delicten als corruptie en machtsmisbruik te bestrijden, maar gaandeweg werd het mandaat uitgebreid met andere strafzaken, waaronder zware misdrijven. Ook worden zij gebruikt om dissidenten te berechten. Zij staan buiten het reguliere rechtssysteem en vallen buiten de jurisdictie van het Hooggerechtshof. De rechters zijn niet gebonden aan het Wetboek van Strafrecht. De Procureur-Generaal beslist, wanneer een zaak door een bijzondere rechtbank dient te worden behandeld. De processen vinden plaats achter gesloten deuren en het recht op hoger beroep en het recht op juridische bijstand zijn hier niet van toepassing. De bijzondere rechtbanken zijn ook gemandateerd om uitspraken van civiele rechtbanken, inclusief de Hoge Raad, te herroepen. De rechters bij de bijzondere rechtbanken worden benoemd door de president zonder bepaalde vereisten met betrekking tot juridische scholing en competentie. De meeste rechters bij deze rechtbanken zijn legerofficieren en vroegere EPLF-commandanten. Zij worden door velen als een verlengstuk van de regering gezien.⁸⁸

3.4.6 Arrestaties en detenties

De wet verbiedt willekeurige arrestaties en detenties, maar in de praktijk komen deze in Eritrea op grote schaal voor. Het gebeurt geregeld dat arrestanten langer dan de wettelijk vastgestelde 28 dagen zonder aanklacht worden vastgehouden. Vaak worden in hechtenis genomen personen niet meteen binnen de gestelde 48 uur geïnformeerd over de aanklacht. Ook hebben zij meestal geen toegang tot juridische bijstand en mogen zij geen bezoek ontvangen. Naar verluidt is er sprake van mishandeling van gedetineerden, slechte leefomstandigheden en overlijden als gevolg daarvan.⁸⁹

Hoewel de Eritrese regering ontkent personen om politieke redenen gevangen te houden, zouden volgens diverse bronnen honderden personen om redenen van

⁸⁷ US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009). Zie ook § 2.2.3 ‘Rechterlijke macht’ (Staatsinrichting).

⁸⁸ US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

⁸⁹ US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

‘nationale veiligheid’ vastzitten. Het gaat hierbij onder meer om mensen die kritiek hebben geuit op de regering of die verweten worden contacten te onderhouden met oppositiebewegingen in het buitenland. Daarnaast betreft het mensen die op grond van hun geloofsovertuiging of hun onafhankelijke journalistieke activiteiten in hechtenis zijn genomen. Velen van hen worden op onbekende plaatsen vastgehouden zonder aanklacht, zonder contact met de buitenwereld en zonder tenlastelegging of rechtszaak. De meeste arrestaties worden door de Eritrese autoriteiten niet bekend gemaakt.⁹⁰

Politiek gemotiveerd is ongetwijfeld de detentie van de elf prominente politici (de ‘G-11’). Zij zijn sinds hun arrestatie in september 2001 niet formeel in staat van beschuldiging gesteld. Zij worden op een onbekende locatie vastgehouden. Er zijn eveneens berichten dat een groot aantal leden van het *Eritrean Liberation Front (ELF)* en een onbekend aantal personen die worden verdacht van banden met Ethiopië, radicale islamitische elementen of van terrorisme verdachte organisaties, vaak al jaren en zonder formele aanklacht gevangen zitten op geheime locaties. Volgens *Amnesty International* zouden de Eritrese autoriteiten ook maatregelen nemen tegen familieleden van gedetineerden als zij naar een arrestatie informeren of hierover contact opnemen met een internationale mensenrechtenorganisatie.⁹¹

3.4.6.1 *Situatie in gevangenissen*

Het is in het algemeen moeilijk informatie te verkrijgen over de situatie in de gevangenissen, aangezien geen enkele (mensenrechten)organisatie toegang heeft tot de detentiecentra in Eritrea. Tot voor kort had alleen het *International Committee of the Red Cross (ICRC)* nog toegang tot Ethiopische krijgsgevangenen verblijvend in officiële gevangenissen, maar sinds april 2009 werden de bezoeken zonder opgave van redenen niet langer door de Eritrese autoriteiten toegestaan.⁹²

⁹⁰ HRW, *Eritrea: World Report 2009* (januari 2009), US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2008* (www.amnesty.org, 1 april 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009) en AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2009* (www.amnesty.org, 9 juni 2009).

⁹¹ HRW, *Eritrea: World Report 2009* (januari 2009), US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009), AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2008* (www.amnesty.org, 1 april 2009), HRW, *Service for Life* (16 april 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009) en AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2009* (www.amnesty.org, 9 juni 2009). Zie ook § 5.1 ‘Oppositie groeperingen / *Eritrean Democratic Party (EDP)*’ (Bijlagen).

⁹² HRW, *Eritrea: World Report 2009* (januari 2009), US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009) en ICRC, *Annual Report* (mei 2009).

Volgens diverse bronnen zijn de leefomstandigheden in de Eritrese gevangenissen hard. Gevangenen verblijven vaak in overvolle, soms ondergrondse, cellen met nauwelijks daglicht, weinig voedsel, geen schoon drinkwater, slechte hygiëne en vrijwel geen medische voorzieningen. Gevangenen die in vrachtcontainers worden gedetineerd, verblijven daar vrijwel 24 uur per dag. Geregeld overlijden mensen in detentie als gevolg van de slechte omstandigheden. Er is naar verluidt in Asmara een aparte jeugdgevangenis, maar in veel gevallen worden minderjarigen tezamen met volwassenen vastgehouden. Personen die wachten op berechting, worden in de regel samen met reeds veroordeelden gedetineerd.⁹³

Personen die om politieke redenen of om redenen van nationale veiligheid zijn gearresteerd, worden vaak vastgehouden in niet-officiële gevangenissen, verspreid over het hele land. Deze detentiecentra worden bestuurd door de militaire of de binnenlandse veiligheidsdienst. Een aantal van deze detentiecentra is ondergronds. Militairen en dienstplichtigen worden in de regel vastgehouden in militaire gevangenissen en zogenaamde 'rehabilitatiecentra' binnen legereenheden. Ook wordt naast reguliere gevangenissen op grote schaal gebruik gemaakt van vrachtcontainers om het toenemend aantal gevangenen te huisvesten of te bestraffen. Er zijn berichten dat de veiligheidsdiensten ook zogenaamde 'safe houses' (geheime verblijfplaatsen) gebruiken voor korte detenties en ondervragingen.⁹⁴

3.4.7 Mishandeling en foltering

Eritrea is geen partij bij het Internationale Verdrag tegen Marteling en Andere Wrede en Onmenselijke Behandeling of Bestrafing. Het Eritrese Wetboek van Strafrecht (*Eritrean Transitional Penal Code*) verbiedt evenwel wrede, onmenselijke en vernederende behandelingen of bestraffingen, alsmede foltering. In de praktijk wordt dit verbod niet nageleefd. Er zijn vele berichten van mishandeling en foltering van gevangenen, met name tijdens verhoren. Het komt voor dat gevangenen eenmalig of herhaaldelijk gedurende lange tijd worden

⁹³ HRW, *Eritrea: World Report 2009* (januari 2009), US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009), Reuters, *Rights group condemns Eritrea over detentions* (16 april 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009) en AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2009* (www.amnesty.org, 9 juni 2009).

⁹⁴ HRW, *Eritrea: World Report 2009* (januari 2009), US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2008* (www.amnesty.org, 1 april 2009), HRW, *Service for Life* (16 april 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009) en AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2009* (www.amnesty.org, 9 juni 2009).

vastgebonden in ongemakkelijke posities of lange tijd worden blootgesteld aan de brandende zon. Ook worden zij soms in eenzame opsluiting vastgehouden in kleine ondergrondse strafcellen.⁹⁵

Naast fysieke mishandeling wordt melding gemaakt van psychische mishandeling in gevangenis. Sommige bronnen maken naast systematische mishandeling ook melding van persoonlijke willekeur bij commandanten van detentiecentra. Er zijn berichten dat verschillende militaire rekruten en leden van religieuze minderheden als gevolg van mishandeling en foltering het leven lieten. Ook zou sprake zijn van seksueel misbruik van vrouwelijke dienstplichtigen en vrouwelijke scholieren door instructeurs. Er is tot op heden geen overheidsfunctionaris aangeklaagd of vervolgd wegens deze delicten.⁹⁶

3.4.8 Verdwijningen

Volgens diverse bronnen zou er gedurende de verslagperiode sprake zijn van verdwijningen van Eritrese vluchtelingen en asielzoekers die gerepatriëerd waren naar Eritrea. De autoriteiten beweren dat zij allen naar hun familie zouden zijn teruggekeerd, maar uit reacties van familieleden blijkt dat velen worden vermist. Veelal zou het mannen en vrouwen betreffen die geen dienstplicht hebben vervuld.⁹⁷

3.4.9 Moorden en buitengerechtelijke executies

Er zijn berichten van executies van personen, onder wie ook kinderen, die illegaal de grens met Sudan en Ethiopië proberen over te steken. Grenswachten zouden orders hebben om gericht te schieten ('shoot-to-kill'). Politie, leger en veiligheidsdiensten zijn geautoriseerd om dodelijk geweld te gebruiken tegen

⁹⁵ HRW, *Eritrea: World Report 2009* (januari 2009), US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), HRW, *Service for Life* (16 april 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009) en AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2009* (www.amnesty.org, 9 juni 2009).

⁹⁶ HRW, *Eritrea: World Report 2009* (januari 2009), US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009), HRW, *Service for Life* (16 april 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009), AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2009* (www.amnesty.org, 9 juni 2009) en US Department of State, *Eritrea: International Religious Freedom Report 2008* (2 juli 2009).

⁹⁷ US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009) en HRW, *Service for Life: State Repression and Indefinite Conscriptioin in Eritrea* (16 april 2009).

personen die weerstand bieden of vluchten tijdens zoektochten naar deserteurs en dienstplichtontduikers. Er zijn berichten dat jonge mannen en vrouwen tijdens razzia's zijn gedood.⁹⁸

3.4.10 Doodstraf

Formeel kent Eritrea de doodstraf, maar in de praktijk wordt deze, voor zover bekend, niet meer uitgesproken. Ook zijn er geen aanwijzingen dat de doodstraf is toegepast binnen het militaire strafrecht. Sinds de onafhankelijkheid in 1993 zijn geen executies bekend.⁹⁹

3.5 Specifieke groepen

De wet voorziet in gelijke rechten voor alle burgers in Eritrea, ongeacht ras, geslacht, taal en sociale status. In de praktijk worden deze rechten niet altijd door de Eritrese overheid gewaarborgd.¹⁰⁰ Hieronder wordt nader ingegaan op de positie van vrouwen, minderjarigen, homoseksuelen, etnische groepen, dienstplichtigen en in Eritrea verblijvende Ethiopiërs.

3.5.1 Vrouwen

Sinds de onafhankelijkheid in 1993 probeert de Eritrese overheid de situatie van vrouwen te verbeteren, onder meer met behulp van bepalingen opgenomen in de strafwet. Het probleem is alleen dat de uitvoering van de wet niet afdoende is en dat er weinig controle op de uitvoering aanwezig is. Hierbij spelen traditionele, patriarchale normen en waarden een belangrijke rol. In de praktijk bekleedt de vrouw veelal een ondergeschikte positie en blijft de man bevoordeeld waar het gaat om onderwijs, werk en inkomen, met name op het platteland.¹⁰¹

⁹⁸ HRW, *Eritrea: World Report 2009* (januari 2009), US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009), HRW, *Service for Life* (16 april 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009), HRW, *Eritrea: slender land, giant prison* (6 mei 2009) en AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2009* (www.amnesty.org, 9 juni 2009).

⁹⁹ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009) en AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2009* (www.amnesty.org, 9 juni 2009).

¹⁰⁰ US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

¹⁰¹ US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

3.5.1.1 *Maatschappelijke positie*

Een aantal verworvenheden, die mede het gevolg zijn van de rol van vrouwen in de onafhankelijkheidsstrijd, is opgenomen in de Eritrese (overgang-)wetgeving. Zo is 30% van de parlementszetels gereserveerd voor vrouwen, terwijl zowel mannen als vrouwen mogen meedingen naar de resterende zetels. Er zijn vier vrouwelijke ministers (Arbeid en Sociale Zaken, Justitie, Toerisme en Volksgezondheid).¹⁰² Vrouwen zijn juridisch volledig handelingsbekwaam en ook anderszins formeel gelijkgesteld aan mannen. Vrouwen kunnen net als mannen vanaf hun 18^e jaar geheel zelfstandig een identiteits- of reisdocument aanvragen en verkrijgen. Net als mannen zijn vrouwen dienstplichtig. Internationale vrouwendag is in Eritrea een officiële vrije dag.¹⁰³

3.5.1.2 *(Seksueel) geweld*

Geweld tegen vrouwen, met name huiselijk geweld en verkrachting, blijkt in Eritrea veelvuldig voor te komen. Huiselijk geweld is in Eritrea strafbaar, maar wordt door vrouwen vaak niet naar buiten gebracht vanwege sociale druk. De meeste zaken worden binnen de familie of overeenkomstig traditioneel recht opgelost. Er zijn juridische adviseurs, verbonden aan de vrouwenbeweging *National Union of Eritrean Women (NUEW)*, die op verzoek kunnen bemiddelen bij het oplossen van huiselijke problemen. Bij ernstige zaken van huiselijk geweld bestaat de mogelijkheid de rechter in te schakelen. Het vragen van advies of het doen van aangifte wegens geweld in huiselijke kring komt vrijwel niet voor. Verkrachting geldt in Eritrea als een misdrijf; het is echter onduidelijk of verkrachting binnen het huwelijk strafbaar is. De Eritrese autoriteiten stimuleren verkrachters vaak om met het slachtoffer te trouwen. Het is niet bekend hoeveel vrouwen slachtoffer worden van seksuele intimidatie en misbruik.¹⁰⁴

3.5.1.3 *Female Genital Mutilation (FGM)*

Hoewel *Female Genital Mutilation (FGM)* (genitale verminking) in Eritrea sinds maart 2007 is verboden¹⁰⁵, komt het overal in het land en in vrijwel alle

¹⁰² EIU, *Eritrea: Country Report* (februari 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

¹⁰³ allAfrica.com, *Eritrea: International Women's Day Marked Across Nation in Colorful Manner* (8 maart 2009).

¹⁰⁴ US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

¹⁰⁵ Proclamation 158/2007, *A Proclamation to Abolish Female Circumcision* (20 maart 2007).

gemeenschappen voor. Alleen de Rashaida-gemeenschap zou geen FGM praktiseren. De leeftijd waarop FGM in Eritrea wordt uitgevoerd, is afhankelijk van de etnische groep waartoe men behoort. Meestal ondergaan meisjes van 5 jaar of jonger FGM. De redenen voor FGM zijn veelal gebaseerd op traditie. De maatschappelijke druk om genitale verminking toe te passen is nog altijd groot, met name in rurale gebieden. In hoeverre ouders hun dochter aan deze druk willen en kunnen onttrekken, hangt af van factoren als opleidingsniveau en de mate van bereidheid tot openstelling voor andere culturen.¹⁰⁶

FGM is een verzamelnaam voor verschillende ingrepen aan de vrouwelijke geslachtsdelen en kan in vier vormen worden onderscheiden¹⁰⁷:

1. gedeeltelijke of totale verwijdering van de clitoris en/of de voorhuid (*clitoridectomie*);
2. gedeeltelijke of totale verwijdering van de clitoris en de kleine schaamlippen, met of zonder verwijdering van de grote schaamlippen (*excisie*);
3. vernauwen van de vaginale opening door wegsnijden en aan elkaar hechten van de kleine schaamlippen en/of de grote schaamlippen, met of zonder verwijdering van de clitoris (*infibulatie*);
4. alle andere schadelijke handelingen aan de vrouwelijke geslachtsorganen om niet-medische redenen, zoals prikken, piercing, kerven, schrapen en wegbranden.

In Eritrea worden vooral de vormen twee (ongeveer 46%) en drie (ongeveer 39%) toegepast. In de laaglanden en daar vooral op het platteland vindt (re-)infibulatie plaats. Re-infibulatie na een bevalling is gebruikelijk, maar komt langzaam minder voor. Bij een bevalling in het ziekenhuis moeten vrouwen een verklaring tekenen dat zij zich niet opnieuw laten besnijden. Probleem is echter dat veel vrouwen niet in een ziekenhuis bevallen. Andere gevallen van re-infibulatie dan na een bevalling zijn niet bekend.¹⁰⁸

Naar schatting hebben bijna 90% van alle vrouwen in Eritrea, hetzij als baby, hetzij later in hun jeugd, enigerlei vorm van genitale verminking ondergaan (tot eind vorige eeuw was dit aantal nog zo'n 95%). De Eritrese autoriteiten voeren

¹⁰⁶ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report: Female Genital Mutilation (FGM)* (20 juni 2008), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

¹⁰⁷ UNHCR, *Guidance Note on Refugee Claims relating to Female Genital Mutilation* (mei 2009).

¹⁰⁸ UK Border Agency, *Female Genital Mutilation (FGM)* (20 juni 2008), US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009), www.vluchtelingenorganisaties.nl (14 april 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

een actief ontmoedigingsbeleid in de hoop dat deze trend zich voortzet. Een voorbeeld hiervan is de bekrachtiging door de overheid in maart 2007 van een proclamatie tegen vrouwenbesnijdenis, waardoor FGM bestraft kan worden met een boete en/of gevangenisstraf.¹⁰⁹ Er zijn geen gevallen bekend van vrouwen/meisjes of ouders die aan de Eritrese overheid om bescherming tegen genitale verminking hebben gevraagd. Om die reden is evenmin bekend in hoeverre de autoriteiten in staat zijn effectief bescherming te bieden tegen genitale verminking.¹¹⁰

In haar strijd tegen FGM werkt de overheid samen met de *National Union of Eritrean Women (NUEW)*, de *National Union of Eritrean Youth and Students (NUEYS)* en enkele internationale organisaties als het *United Nations Population Fund (UNFPA)* en het *United Nations Children's Fund (UNICEF)*. Op verschillende administratieve niveaus zijn er zo'n 600 anti-FGM comités in Eritrea actief. Deze comités houden zich bezig met voorlichting, training en bewustwording onder de bevolking. Zij sluiten zich zoveel mogelijk aan bij traditionele structuren. Een belangrijk onderdeel van de campagne is het bekendheid geven aan de proclamatie tegen FGM.¹¹¹

3.5.2 Minderjarigen

Voor straatkinderen en kinderen van ontheemden zijn de leefomstandigheden in het algemeen slecht, bijvoorbeeld waar het gaat om kleding, huisvesting, voedsel, onderwijs, geweld en seksueel misbruik. Het aantal straatkinderen is gering. Binnen het ministerie van Arbeid en Welzijn is een speciale afdeling Kinderzaken ingesteld om te adviseren over en toezicht te houden op de rechten en het welzijn van kinderen.¹¹²

¹⁰⁹ Proclamation 158/2007, *A Proclamation to Abolish Female Circumcision* (20 maart 2007).

¹¹⁰ UK Border Agency, *Female Genital Mutilation (FGM)* (20 juni 2008), US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

¹¹¹ US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

¹¹² US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

3.5.2.1 *Meerderjarigheid*

Volgens het Eritrese burgerlijk recht (de *Transitional Civil Code*) bereikt men op 18-jarige leeftijd de meerderjarigheid. Ook kan de formele meerderjarigheid worden bereikt door een huwelijk. Hoewel officieel het burgerlijk recht geldt, prevaleert in de praktijk het gewoonterecht, vooral in landelijke gebieden. Het gewoonterecht omtrent minder- en meerderjarigheid verschilt per regio en per etnische groep. Zo wordt in bepaalde gemeenschappen een jongen 'meerderjarig' als de gemeenschap hem als voldoende volwassen beschouwt, hetgeen tussen de 13 en 20 jaar kan zijn. Vanaf dat moment participeert hij als meerderjarige in die gemeenschap.¹¹³

Minderjarigen mogen in het huwelijk treden, mits het een vrijwillige overeenkomst is en de ouders c.q. voogd toestemming hebben gegeven. In de praktijk komt het voor dat meisjes worden uitgehuwelijkt in de leeftijd vanaf 13 jaar. Met name onder moslims wordt vaak jong getrouwd. In bepaalde etnische groepen, zoals de Nara, is trouwen daarentegen pas toegestaan als de vrouw 18 en de man 20 jaar oud is. In Eritrea is ongeveer 28% van de meisjes tussen de 15 en 19 jaar getrouwd.¹¹⁴

3.5.2.2 *Weeskinderen*

Traditioneel maken minderjarigen in Eritrea deel uit van een uitgebreid familienetwerk, dat de functie heeft van een sociaal vangnet. De lange onafhankelijkheidsstrijd van Eritrea, perioden van droogte en de oorlog met Ethiopië hebben de traditionele familiestructuur onder druk gezet. Het grote aantal wezen is één van de belangrijkste sociale problemen. In 2008 waren er ongeveer 50.000 weeskinderen in Eritrea.¹¹⁵

In eerste instantie wordt getracht weeskinderen te herenigen met hun familie (*extended family*). Deze familie wordt door de lokale kantoren van het ministerie van Arbeid en Welzijn opgespoord. Ook is plaatsing bij een andere gastfamilie mogelijk. Indien het kind bij een familie geplaatst wordt, krijgt de ontvangende familie economische steun. De financiële situatie van de families wordt in ogenschouw genomen; arme families krijgen hulp, bijvoorbeeld in de vorm van kleine winkeltjes of vee (kippen, schapen, kamelen). De families krijgen geen contant geld. De tegenwaarde van de ondersteuning per familie bedraagt maximaal

¹¹³ US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

¹¹⁴ US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

¹¹⁵ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

10.000 Nakfa (circa € 505 / US\$ 670). Op deze manier zijn sinds 2002 ruim 40.000 weeskinderen bij families ondergebracht.¹¹⁶

Indien geen familie wordt gevonden, dan worden kinderen in groepshuizen geplaatst. Deze groepshuizen worden door tien tot twaalf kinderen bewoond. De huizen zijn geplaatst in woongemeenschappen en zien eruit als gewone woonhuizen. Zij worden geleid door ‘moeders’ die een training van drie maanden hebben gekregen. De kinderen worden in tehuizen geplaatst in het gebied waar zij vandaan komen. Kinderen tot 18 jaar kunnen in deze groepshuizen verblijven. Momenteel zijn er 22 groepshuizen in Eritrea.¹¹⁷ Een andere mogelijkheid is adoptie door buitenlandse families. Het aantal adopties is de afgelopen jaren echter beperkt gebleven tot enkele honderden.¹¹⁸

Eritrea kent een aantal weeshuizen, zowel van overheidswege als privaat. De Eritrese overheid beschouwt weeshuizen als een laatste opvangmogelijkheid. Zij heeft de afgelopen jaren een groot aantal weeshuizen gesloten. Het *Asmara Orphanage Centre* is nog open en verzorgt zo’n 300 wezen. In dit weeshuis verblijven kinderen in de leeftijd van 1 tot 18 jaar. Volgens de Eritrese overheid verbleven in 2005 nog ruim 500 wezen in weeshuizen tegen 1.500 in 2002. Kinderen in weeshuizen worden over het algemeen goed verzorgd. UNICEF oordeelt in het algemeen positief over het Eritrese systeem van opvang van weeskinderen. Er zijn geen gegevens bekend over de opvang van terugkerende alleenstaande minderjarigen.¹¹⁹

3.5.2.3 *Kindsoldaten*

In principe geldt de nationale dienstplicht voor mensen van 18 jaar en ouder. De Eritrese regering ontkent rekrutering van minderjarigen, maar sluit niet uit dat er fouten kunnen worden gemaakt als gevolg van onbekendheid met hun leeftijd door het ontbreken van een systematische geboorteregistratie. Het is dus mogelijk dat minderjarigen vanwege geen of onjuiste identiteitspapieren in het leger terechtkomen. Over actieve rekrutering van minderjarigen zijn geen gegevens bekend.¹²⁰

¹¹⁶ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

¹¹⁷ De kinderen die in de groepshuizen verblijven, worden voorzien van een beroepsopleiding (*vocational training*) en eventueel voorbereid op hoger onderwijs.

¹¹⁸ US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

¹¹⁹ US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

¹²⁰ UNHCR, *Child Soldiers Global Report 2008 - Eritrea* (20 mei 2008), US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

Alle middelbare scholieren, ook die jonger zijn dan 18 jaar, brengen hun twaalfde leerjaar door in het militaire trainingskamp Sawa, waar zij onder meer een militaire basistraining krijgen. In de regel gaat men hierna in dienst, voor zover men niet geselecteerd wordt voor vervolg (beroeps)onderwijs. Naar verluidt zou het voorkomen, dat straatkinderen naar militaire kampen worden gebracht voor vaardigheidstrainingen. Het is echter waarschijnlijk dat dit alleen geldt voor jongeren van 17 jaar en ouder.¹²¹

3.5.2.4 **Kinderarbeid**

Wat betreft arbeid in loondienst stelt de Eritrese wetgeving dat kinderen onder de 14 jaar niet mogen werken, terwijl in de leeftijd van 14 tot 18 jaar bepaalde beperkingen gelden. Enkele van deze beperkingen zijn dat kinderen in die leeftijdscategorie slechts mogen werken van zes uur 's ochtends tot zes uur 's avonds, en in dat tijdsbestek maximaal zeven uur. Bovendien is het niet toegestaan dat zij zware dingen tillen, in contact komen met giftige chemicaliën of met gevaarlijke machines werken. In de praktijk wordt de wetgeving echter onvoldoende nageleefd.¹²²

3.5.2.5 **Onderwijs**

Primair onderwijs is kosteloos en verplicht in de leeftijd van 7 tot 13 jaar. Slechts 43% van de kinderen in de leerplichtige leeftijd volgt echter daadwerkelijk onderwijs. Een reden hiervoor kan zijn dat de ouders schoolbenodigdheden, uniformen en vervoerskosten zelf moeten betalen. Op het platteland verlaten veel kinderen, met name meisjes, al vroeg het onderwijs om thuis of op het land te gaan werken. De overheid stimuleert op verschillende manieren dat toch meer meisjes onderwijs gaan volgen, onder meer door het verstrekken van beurzen en extra voedsel op scholen.¹²³

¹²¹ UNHCR, *Child Soldiers Global Report 2008 - Eritrea* (20 mei 2008), US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2008* (www.amnesty.org, 1 april 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009) en AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2009* (www.amnesty.org, 9 juni 2009). Zie ook § 3.5.5 'Dienstplichtigen'.

¹²² US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

¹²³ UNICEF, *A second chance at education for children in Eritrea* (29 januari 2009), US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), UNICEF, *Eritrea celebrates women teachers as role models for girl students* (5 maart 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

3.5.3 Homoseksuelen

Op homoseksualiteit rust in Eritrea een groot taboe. Homoseksualiteit is vanuit maatschappelijk oogpunt gezien moreel onaanvaardbaar voor de Eritrese bevolking en wordt dan ook zelden openlijk beleden of gepraaktiseerd. Het zou leiden tot maatschappelijke discriminatie en uitstoten uit de gemeenschap, familie en vriendenkring. Homoseksuele handelingen voltrekken zich dan ook doorgaans achter gesloten deuren en in de privésfeer. Het is mogelijk dat daar waar homoseksuele geaardheid vermoed wordt, betrokkene in een sociaal isolement terecht komt.¹²⁴

Het Eritrese Wetboek van Strafrecht (*Eritrean Transitional Penal Code*) verbiedt expliciet het verrichten van seksuele handelingen met iemand van hetzelfde geslacht.¹²⁵ De formele strafmaat voor deze handelingen is tien dagen tot drie jaar gevangenisstraf. In de praktijk komt het hoogst zelden tot een juridische vervolging en strafoplegging. Zaken die wel tot juridische vervolging leiden, worden in strikte beslotenheid afgewikkeld. Vonnissen worden niet gepubliceerd en besluiten tot strafoplegging en wijze van strafvoltrekking zijn strikt vertrouwelijk. Voor zover bekend krijgen homoseksuelen geen bescherming van de overheid tegen discriminatie en eventueel geweld.¹²⁶

3.5.4 Etnische groepen

De bevolking van Eritrea bestaat uit negen etnische groepen met ieder een eigen taal. De verstandhouding tussen de bevolkingsgroepen is in het algemeen goed. Voor zover bekend zijn er geen gewelddadigheden tussen de verschillende stammen. Er is echter wel sprake van enige dominantie van de Tigrinya, de grootste bevolkingsgroep (48%).¹²⁷

¹²⁴ US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

¹²⁵ Artikel 600 lid 1 luidt als volgt: "Whosoever performs with another person of the same sex an act corresponding to the sexual act, or any other indecent act, is punishable with simple imprisonment".

¹²⁶ US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

¹²⁷ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009). Zie ook § 2.1.3 'Bevolking' en § 2.1.4 'Taal' (Land en volk).

Ten aanzien van de Kunama, die cultureel als verschillend van de andere etnische groepen worden gezien, zijn er wel berichten die duiden op een kwetsbare positie. De Kunama worden door sommige Eritreeërs beschouwd als onontwikkelde mensen. Zij worden verdacht van collaboratie met Ethiopische troepen tijdens de tijdelijke bezetting van hun woongebied (mei/juni 2000). Volgens de Eritrese autoriteiten zou Ethiopië de Kunama gebruiken om mijnen te leggen en gewapende overvallen te plegen. Veel van de mannen van deze gemeenschap zijn over de grens met Ethiopië gevlucht, terwijl hun gezinnen achterbleven. Zij vrezen voor represailles van de zijde van de Eritrese autoriteiten. Hoewel er sprake is van maatschappelijke discriminatie en marginalisering van de Kunama, is er geen bewijs van systematische discriminatie of vervolging door de Eritrese autoriteiten van de Kunama als etnische groep.¹²⁸

3.5.5 Dienstplichtigen

Volgens de Wet op de Nationale Dienstplicht (*National Service Proclamation, no. 82/1995*) is in Eritrea elke man en vrouw in de leeftijd van 18 tot 50 jaar verplicht de nationale dienstplicht te vervullen. Er is sprake van actieve nationale dienstplicht en reserve militaire dienstplicht. Mannen in de leeftijd tot 40 jaar en vrouwen tot 27 jaar hebben de plicht om de actieve nationale dienstplicht te vervullen.¹²⁹ Deze bestaat formeel uit zes maanden militaire training en twaalf maanden actieve militaire dienst en ontwikkelingstaken binnen de militaire strijdkrachten.¹³⁰ De periode van achttien maanden kan wettelijk worden verlengd ingeval van een nationale noodtoestand of algehele mobilisatie. Na het voltooien van de actieve nationale dienstplicht blijft men tot de leeftijd van 50 jaar als reservist dienstplichtig.¹³¹

¹²⁸ US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

¹²⁹ Volgens verschillende bronnen zouden de leeftijdsgrenzen zijn verhoogd naar 54 tot 57 jaar voor mannen en 47 jaar voor vrouwen. Naar verluidt zou de actieve nationale dienstplicht gelden voor alle vrouwen (ongehuwd of gehuwd, met of zonder kinderen en van welke religie dan ook). In de praktijk zouden vrouwen die zwanger zijn of borstvoeding geven, tijdelijk worden ontzien.

¹³⁰ Er zijn voor zover bekend drie militaire trainingskampen in Eritrea, te weten: Aderser, Sawa en Wi'a.

¹³¹ HRW, *Eritrea: World Report 2009* (januari 2009), US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2008* (www.amnesty.org, 1 april 2009), HRW, *Service for Life: State Repression and Indefinite Conscription in Eritrea* (16 april 2009), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009), AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2009* (www.amnesty.org, 9 juni 2009) en CIA, *The World Factbook, Eritrea* (26 juni 2009).

Formeel is de totale periode van de dienstplicht achttien maanden, maar in de praktijk dienen de meeste dienstplichtigen over het algemeen veel langer dan die periode (soms zelfs meer dan tien jaar). De Eritrese autoriteiten rechtvaardigen het de facto open einde van de nationale dienstplicht onder verwijzing naar het grensconflict met Ethiopië (voortdurende 'no-war-no-peace' situatie). Het komt ook voor dat dienstplichtigen pro forma dienstplichtig blijven, maar feitelijk terugkeren naar hun burgerbaan. Zij verdienen dan het salaris van een dienstplichtige (ongeveer € 20 per maand).¹³²

In de praktijk vervullen dienstplichtigen tijdens hun actieve nationale dienstplicht niet alleen militaire taken, maar kunnen zij ook worden ingezet binnen de civiele sector, zoals bij werkzaamheden op het platteland, in de bouw en bij publieke werken en ontwikkelingsprojecten van de overheid. Hoog opgeleide personen worden meestal ingezet op ministeries of in andere ambtelijke diensten. Men heeft bij de instroom geen vrije keuze met betrekking tot de vorm van de inzet. Deze massale inzet van dienstplichtigen geschiedt in de gehele Eritrese economie. De betaling is laag en de werkzaamheden zijn vaak zwaar.¹³³

Het is dienstplichtigen verboden het land te verlaten en van beroep te veranderen. Ook kan de plaats van legering dan wel tewerkstelling niet worden veranderd. Een overtreding van de regels op dit vlak kan leiden tot boetes en/of gevangenisstraf zonder dat daar een gerechtelijke procedure aan vooraf is gegaan. Pas na verkregen toestemming voor het reisdoel mogen dienstplichtigen binnen Eritrea vrij reizen.¹³⁴

¹³² HRW, *Eritrea: World Report 2009* (januari 2009), US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2008* (www.amnesty.org, 1 april 2009), Reuters, *Rights group condemns Eritrea over detentions* (16 april 2009), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009), HRW, *Service for Life: State Repression and Indefinite Conscriptioin in Eritrea* (16 april 2009) en AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2009* (www.amnesty.org, 9 juni 2009). Het salarisverschil tussen de burgerbaan en de nationale dienstplicht vloeit direct in de staatskas.

¹³³ HRW, *Eritrea: World Report 2009* (januari 2009), AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2008* (www.amnesty.org, 1 april 2009), HRW, *Service for Life: State Repression and Indefinite Conscriptioin in Eritrea* (16 april 2009), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009) en CIA, *The World Factbook, Eritrea* (26 juni 2009).

¹³⁴ AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2008* (www.amnesty.org, 1 april 2009), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009), HRW, *Service for Life: State Repression and Indefinite Conscriptioin in Eritrea* (16 april 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

Sinds eind 2003/begin 2004 dienen alle leerlingen in de leeftijd van 16/17 jaar het laatste schooljaar (*12th grade*) in het militaire trainingskamp Sawa te volgen.¹³⁵ Dit twaalfde schooljaar bestaat uit een combinatie van regulier onderwijs en militaire training. Hierna gaan de best gekwalificeerde leerlingen door naar het beroepsonderwijs of de technische hogeschool 'Mai Nehfi'.¹³⁶ Het is mogelijk dat enkele leerlingen na het hoger technisch onderwijs doorstromen naar de universiteit. In dat geval is het toegestaan na afronding van de universitaire opleiding de nationale dienstplicht te vervullen. Naar verluidt wordt het universitaire diploma vervolgens pas uitgereikt, nadat de desbetreffende student de nationale dienstplicht heeft vervuld en een bewijs van ontslag uit de dienst kan tonen.¹³⁷

De Eritrese autoriteiten houden een registratiesysteem bij van alle dienstplichtigen. Slechts bij het formele ontslag uit de dienst ontvangt de dienstplichtige een bewijs van vervulde dienstplicht in de vorm van een speciale kaart of brief. Iemand die de dienstplicht ongeautoriseerd verlaat, kan dus niet middels documenten aantonen dat hij of zij daadwerkelijk de dienstplicht heeft vervuld. Bij gebrek aan de desbetreffende afzwaaibewijzen riskeert men aanhouding en vervolgens het opnieuw doorlopen van de dienstplicht. Er zijn behalve afzwaaibewijzen geen andere documenten, waaruit blijkt dat een persoon zijn militaire dienstplicht heeft vervuld. Na de beëindiging van de dienstplicht kan men opnieuw opgeroepen worden voor het volgen van militaire trainingen en volgens verschillende bronnen kan men zelfs onder het mom van mobilisatie opnieuw worden gerekruteerd, ook als men in het bezit is van een officieel afzwaaibewijs.¹³⁸

Personen die eerder hun dienstplicht in Ethiopië hebben vervuld, vallen bij terugkeer in Eritrea opnieuw onder de dienstplicht. Dit geldt ook voor personen die in militaire dienst hebben gezeten in de periode dat het huidige Eritrea nog tot Ethiopië behoorde. Niet bekend is of deze personen tijdens het vervullen van de dienstplicht in Eritrea een negatieve behandeling ondervinden vanwege het feit dat zij eerder in het Ethiopische leger hebben gediend.¹³⁹

¹³⁵ Leerlingen worden geïnformeerd op school, wanneer zij zich moeten melden en wanneer de bussen klaarstaan die hen daarna naar Sawa zullen brengen.

¹³⁶ De overige scholieren worden geacht daarna hun nationale dienstplicht te vervullen.

¹³⁷ UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009), HRW, *Service for Life: State Repression and Indefinite Conscriptioin in Eritrea* (16 april 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

¹³⁸ UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009), HRW, *Service for Life: State Repression and Indefinite Conscriptioin in Eritrea* (16 april 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

¹³⁹ HRW, *Service for Life: State Repression and Indefinite Conscriptioin in Eritrea* (16 april 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

Bij vrijstelling van dienstplicht, bijvoorbeeld wegens medische ongeschiktheid, ontvangt de dienstplichtige een bewijs van ontheffing. Vrijstelling op grond van religieuze of principiële bezwaren is niet mogelijk. Ook bestaat er bij gewetensbezwaren geen mogelijkheid voor alternatieve dienstplichtvervulling. Voor zover bekend is het voor iemand die zich wenst te onttrekken aan de dienstplicht niet mogelijk een familielid voor hem/haar dienstplicht te laten vervullen. Sinds november 2006 zijn priesters, seminaristen en andere religieuzen niet meer vrijgesteld van de dienstplicht. De meeste Jehova's getuigen weigeren dienstplicht op religieuze gronden. Een aantal moslims weigert eveneens dienstplicht, veelal vanwege het feit dat ook moslimvrouwen de nationale dienstplicht moeten vervullen.¹⁴⁰

Artikel 37 van de Wet op de Nationale Dienstplicht (*National Service Proclamation 82/1995*), alsmede de artikelen 296 tot en met 299 van het Wetboek van Strafrecht (*Eritrean Transitional Penal Code*) omvatten sancties voor het ontduiken van de dienstplicht. Bestrafing voor bijvoorbeeld het weigeren dienstplicht te vervullen, het zich niet melden voor de dienstplicht, opzettelijke provocatie van ongeschiktheid of frauduleuze ontduiking van dienstplicht varieert van zes maanden ('*simple imprisonment*') tot 15 jaar ('*rigorous imprisonment*').¹⁴¹

Overeenkomstig artikel 300 (1) van het Wetboek van Strafrecht kan voor desertie in vreedstijd maximaal vijf jaar gevangenisstraf worden opgelegd. Indien desertie heeft plaatsgevonden tijdens mobilisatie of tijdens oorlog, dan kan overeenkomstig artikel 300 (2) een straf worden opgelegd van vijf jaar gevangenisstraf tot levenslang of, in het uiterste geval, de doodstraf.¹⁴²

In de praktijk worden dienstplichtontduikers, dienstweigeraars en deserteurs niet berecht, ook niet door de militaire rechtbank. In plaats daarvan worden zij zonder dat er een proces heeft plaatsgevonden bestraft. Straffen die worden opgelegd, zijn

¹⁴⁰ US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009), HRW, *Service for Life: State Repression and Indefinite Conscriptioin in Eritrea* (16 april 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009) en US Department of State, *Eritrea: International Religious Freedom Report 2008* (2 juli 2009).

¹⁴¹ UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009), HRW, *Service for Life: State Repression and Indefinite Conscriptioin in Eritrea* (16 april 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

¹⁴² UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009), HRW, *Service for Life: State Repression and Indefinite Conscriptioin in Eritrea* (16 april 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

onder meer gedwongen tewerkstelling (in mijnen, bij wegebouw), lijfstraffen¹⁴³ en detentie, gevolgd door basistraining (bij dienstplichtontduikers en dienstweigeraars) en actieve dienst. Dienstplichtontduikers en dienstweigeraars die worden opgepakt, worden in de regel direct naar het militaire kamp in Wi'a gestuurd. Dit is een locatie in onherbergzaam gebied. De omstandigheden in dit kamp zijn zeer slecht. Dienstplichtontduikers en dienstweigeraars die het land zijn ontvlucht en terugkeren, worden bij aanhouding eveneens direct naar het militaire kamp in Wi'a gestuurd.¹⁴⁴

Familieleden (ouders, echtgenoten) van personen die de dienstplicht hebben ontdoken, lopen het risico te worden opgepakt en gedetineerd, soms voor langere tijd. Slechts tegen betaling van een boete kunnen zij vrijkomen. Deze boetes kunnen oplopen tot 50.000 Nafka (circa € 2.500 / US\$ 3.400). Is het voor een familie niet mogelijk de opgelegde boete te betalen, dan kan grondbezit in beslag worden genomen. Ook kan het voorkomen, dat sommige familieleden worden gedwongen zelf vervangende dienstplicht te gaan vervullen in de plaats van het ondergedoken of gevluchte familielid. Over het lot van de 40 vrouwen die in mei 2006 zijn gearresteerd toen zij bij het presidentiële paleis in Asmara kwamen informeren naar het lot van hun echtgenoten, is geen nadere informatie bekend.¹⁴⁵

Geregeld worden georganiseerde invallen en razzia's (*giffas*) gehouden om dienstplichtontduikers en deserteurs op te pakken. De politie doorzoekt huizen, werkplekken en straten; mensen die verdacht worden van dienstplichtontduiking worden naar het politiebureau of een detentiecentrum gebracht, waar hun ID-kaarten worden gecontroleerd. Ook worden wegblokkades opgeworpen op de hoofdwegen. Er zijn berichten dat er door de militaire politie is geschoten op personen die tijdens documentencontroles probeerden te ontsnappen.¹⁴⁶

¹⁴³ Een veel toegepaste lijfstraf is het langdurig vastbinden van handen en voeten, hetgeen soms leidt tot blijvend letsel.

¹⁴⁴ UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009), HRW, *Service for Life: State Repression and Indefinite Conscriptioin in Eritrea* (16 april 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

¹⁴⁵ UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009), HRW, *Service for Life: State Repression and Indefinite Conscriptioin in Eritrea* (16 april 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

¹⁴⁶ US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009), HRW, *Service for Life: State Repression and Indefinite Conscriptioin in Eritrea* (16 april 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

De onzekerheid over de duur van de dienstplicht heeft tot grote weerstand geleid onder de bevolking tegen de dienstplicht. Vele dienstplichtigen proberen de dienstplicht te ontlopen door onder te duiken, een vervalste ID-kaart te bemachtigen of te vluchten naar het buitenland. Ook blijven veel leerlingen zo lang mogelijk in de lagere klassen van de middelbare school zitten en halen zij opzettelijk lage cijfers om zo het vertrek naar het militaire trainingskamp Sawa uit te stellen. Ook proberen veel dienstplichtige meisjes aan de dienstplicht te ontkomen door tijdens de middelbare schoolperiode te trouwen en kinderen te krijgen. Sinds de oorlog met Ethiopië hebben duizenden deserteurs en andere Eritreeërs die de dienstplicht wilden ontlopen, asiel gezocht in Ethiopië en Sudan.¹⁴⁷

3.5.6 Ethiopiërs in Eritrea

Er verblijven naar schatting 16.000 tot 30.000 Ethiopiërs in Eritrea. Zij woonden er al ten tijde van de Eritrese onafhankelijkheid in 1993, maar hadden niet geopteerd voor de Eritrese nationaliteit, of waren na de Eritrese onafhankelijkheid naar Eritrea gekomen. In het kader van de algemene registratie van vreemdelingen werd in 1999 een begin gemaakt met de registratie van Ethiopiërs in Eritrea om legaal en niet-legaal verblijvende vreemdelingen te kunnen onderscheiden. Vanaf dat jaar dienden Ethiopiërs een verblijfsvergunning te hebben, welke verplichting nog steeds bestaat.¹⁴⁸

De in Eritrea wonende Ethiopische staatsburgers bevinden zich in een moeilijke positie. Zij mogen officieel wel werken (mits in het bezit van een verblijfsvergunning), maar alleen in de private sector. Deze sector bestaat echter nauwelijks meer. Bovendien zouden Eritreeërs uit angst voor repercussies terughoudend zijn om Ethiopiërs in dienst te nemen. Ethiopiërs mogen geen eigen bedrijf hebben.¹⁴⁹

¹⁴⁷ US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009), HRW, *Service for Life: State Repression and Indefinite Conscription in Eritrea* (16 april 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

¹⁴⁸ UK Border Agency, *Operational Guidance Note – Eritrea* (maart 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009). Vanaf de leeftijd van 15 jaar dienen Ethiopiërs in Eritrea over een verblijfsvergunning te beschikken die elk jaar moet worden verlengd.

¹⁴⁹ US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), UK Border Agency, *Operational Guidance Note – Eritrea* (maart 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

Vele Ethiopiërs zouden over onvoldoende middelen van bestaan beschikken om jaarlijks hun verblijfsvergunning (600 Nakfa / € 30 / US\$ 40) te verlengen en de boetes wegens overtreding daarvan (500 Nakfa / € 25 / US\$ 33) te betalen. Zonder verblijfsvergunning lopen zij een groot risico te worden opgepakt en voor onbepaalde tijd in detentie te worden gehouden.¹⁵⁰

In Eritrea bestaan hier en daar gemengde gevoelens ten opzichte van Ethiopiërs, mede vanwege het grensconflict. Echter, voor zover bekend, is er geen sprake van geweldplegingen ten opzichte van Ethiopiërs, noch van de zijde van burgers, noch van de zijde van de autoriteiten. Er is geen telefoonverkeer tussen Eritrea en Ethiopië. Het grensconflict heeft ertoe geleid dat veel families gedwongen uit elkaar zijn gegaan. Brieven van Ethiopiërs in Eritrea aan familie in Ethiopië worden vaak via de diaspora in Europa of de Verenigde Staten doorgestuurd.¹⁵¹

De moeilijke leefomstandigheden voor Ethiopiërs gelden naar verluidt ook voor gemengd gehuwden, met name ingeval de man de Ethiopische nationaliteit heeft. Voor nieuwkomers (Ethiopische echtgenoten van een persoon met de Eritrese nationaliteit) zou gelden dat zij, net als andere werkzoekende buitenlanders, eerst over een werkvergunning moeten beschikken alvorens een verblijfsvergunning te kunnen krijgen. In afwachting daarvan zouden zij op basis van een toeristenvisum hooguit een maand in Eritrea mogen verblijven.¹⁵²

De status van nakomelingen uit gemengde huwelijken kan problematisch zijn, met name als de vader Ethiopisch is. De nationaliteitswetgeving van zowel Eritrea als Ethiopië lijkt hen in principe de mogelijkheid te bieden het staatsburgerschap te verkrijgen, maar in de praktijk wordt dit vaak niet aangevraagd of verleend. Zowel in Ethiopië als in Eritrea verblijven personen die afkomstig zijn uit één van beide landen en die feitelijk stateloos zijn, bijvoorbeeld omdat hen in het ene land (Ethiopië) het staatsburgerschap is ontnomen en zij in het andere land (Eritrea) niet als staatsburger worden erkend.¹⁵³

¹⁵⁰ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

¹⁵¹ US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009).

¹⁵² Het aantal nieuwkomers uit Ethiopië is overigens zeer klein.

¹⁵³ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009). Zie ook § 3.4.4.5 'Nationaliteit'.

4 Migratie

In dit hoofdstuk komen de migratiestromen van ontheemden en vluchtelingen van en naar Eritrea aan de orde, evenals de activiteiten van diverse internationale organisaties in Eritrea, waaronder UNHCR.

4.1 Migratiestromen

4.1.1 Ontheemden

In de verslagperiode verbleven nog ongeveer 7.000 binnenlands ontheemden in twee kampen in de Debub-regio (in het zuiden van Eritrea) en nog zo'n 1.250 personen in een kamp in het zuiden aan de Rode Zee. Een aanzienlijk maar onbekend aantal ontheemden verblijft buiten de kampen. Vele ontheemden in de Debub-regio kunnen momenteel niet terugkeren naar hun voormalige woongebieden vanwege het grote aantal landmijnen of omdat hun woongebied zich in (omstreden) grensgebied bevindt. VN-organisaties als UNDP (*United Nations Development Programme*), UNICEF (*United Nations Children's Fund*) en UNHCR (*United Nations High Commissioner for Refugees*), alsmede het ICRC (*International Committee of the Red Cross*) ondersteunen met toestemming van de regering ontheemden bij de opvang en hervestiging.¹⁵⁴

4.1.2 Vluchtelingen uit Eritrea

Jaarlijks vluchten duizenden Eritreeërs naar het buitenland, met name naar Ethiopië en Sudan.¹⁵⁵ Het betreft veelal jonge Eritreeërs die willen ontsnappen aan de vaak jarenlange dienstplicht. Andere redenen voor vertrek zijn de politieke en economische situatie in Eritrea alsook religieuze vervolging. Ook de gespannen situatie aan de grens met Ethiopië zorgt mogelijk voor een toename van het aantal

¹⁵⁴ US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009) en ICRC, *Annual Report 2008* (mei 2009).

¹⁵⁵ Het vertrek van veel Eritreeërs naar het buitenland, die vaak in handen vallen van mensensmokkelaars, betekent niet alleen een *brain drain* voor het land, maar kan op termijn ook een demografisch probleem zijn.

Eritreeërs dat het land merendeels illegaal verlaat. Naast (doorgaans jonge) mannen vluchten ook steeds meer meisjes en vrouwen met kinderen.¹⁵⁶

De vluchtelingen worden in Ethiopië en Sudan in kampen opgevangen. In deze kampen laten de leefomstandigheden veelal te wensen over. Er is een tekort aan schoon drinkwater, voedsel, sanitatie, educatiemogelijkheden, etc. Daarnaast verblijven duizenden Eritrese vluchtelingen buiten de vluchtelingenkampen. Een onbekend aantal trekt via Sudan door naar Libië om van daaruit Europa proberen te bereiken. Een andere doorreisroute is via Egypte naar bijvoorbeeld Israël. Volgens UNHCR is voor veel vluchtelingen uit Eritrea terugkeer naar hun land geen reële optie. UNHCR pleit dan ook voor lokale integratie. In sommige gevallen is hervestiging in het buitenland de enige optie.¹⁵⁷

4.1.3 Terugkerende vluchtelingen

4.1.3.1 *Vrijwillige terugkeer*

In april 2000 sloten de regeringen van Sudan en Eritrea en UNHCR een tripartiete overeenkomst, die het juridische kader vormde van een programma van terugkeer naar en integratie in Eritrea van terugkerende vluchtelingen. Sindsdien zijn ongeveer 130.000 Eritrese vluchtelingen op vrijwillige basis met behulp van UNHCR vanuit Oost-Sudan naar Eritrea teruggekeerd, zowel vluchtelingen uit de burgeroorlog uit de jaren zeventig en tachtig als vluchtelingen uit de oorlog met Ethiopië in de jaren negentig van de vorige eeuw. In dit verband zijn er bij UNHCR geen gevallen bekend van teruggekeerde vluchtelingen die vanwege hun vlucht problemen van de zijde van de autoriteiten hebben ondervonden. Het ging hierbij meer om personen die groepsgewijs en vooral vanwege de oorlog waren gevlucht. ICRC faciliteert tezamen met UNHCR vrijwillige repatriëring van Eritreeërs, veelal vanuit Ethiopië, waarbij het vooral gaat om ouderen die hun laatste dagen in hun geboorteland willen doorbrengen¹⁵⁸

¹⁵⁶ UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009), HRW, *Service for Life: State Repression and Indefinite Conscriptioin in Eritrea* (16 april 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009) en Sudan Tribune, *Nearly 10,000 Eritreans sought asylum in Sudan since January* (6 juni 2009).

¹⁵⁷ UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009) en HRW, *Service for Life: State Repression and Indefinite Conscriptioin in Eritrea* (16 april 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

¹⁵⁸ ICRC, *Eritrea/Ethiopia: 1,766 people repatriated in 2008* (8 januari 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009) en ICRC, *Annual Report 2008* (mei 2009) en UNHCR, *Briefing Note Eritrea* (mei 2009).

4.1.3.2 **Gedwongen terugkeer**

Gedurende de verslagperiode vond gedwongen terugkeer plaats van Eritreeërs vanuit landen waar zij hun toevlucht hadden gezocht, ondanks berichtgeving van diverse organisaties als *Amnesty International* en *Human Rights Watch* over de risico's die zij na terugkeer lopen. Bij gedwongen terugkeer naar Eritrea loopt men kans op gevangenschap (voor onbepaalde tijd), mishandeling en foltering (soms de dood tot gevolg hebbend).¹⁵⁹

Er waren in de verslagperiode berichten dat Sudan Eritrese vluchtelingen naar Eritrea terugstuurde als gevolg van de sinds 2006 verbeterde diplomatieke relaties tussen beide landen. Volgens diverse bronnen zouden Sudanese en Eritrese geheime diensten samenwerken en vluchtelingen uit verschillende opvangkampen in Oost-Sudan naar Eritrea hebben gedeporteerd. Het zou volgens onbevestigde berichten in totaal om zo'n 4.000 personen gaan die bij terugkeer in Eritrea in verschillende gevangenissen of in één van de militaire trainings- annex strafkampen zouden zijn ondergebracht.¹⁶⁰

Ook zouden er door Sudanese autoriteiten in Khartoem geregeld huiszoeken plaatsvinden, waarbij gezocht wordt naar illegaal verblijvende vreemdelingen. *Amnesty International* meldde al eerder dat sinds juli 2007 een groot aantal Eritreeërs in Khartoem en Oost-Sudan is gearresteerd. Volgens *Amnesty International* riskeren zij bij gedwongen terugkeer naar Eritrea onmiddellijke arrestatie, foltering en onbepaalde detentie zonder aanklacht of berechting.¹⁶¹

Egypte en Libië bleken gedurende de verslagperiode Eritrese vluchtelingen naar Eritrea terug te sturen. Eveneens waren er berichten van arrestaties van Eritreeërs in Israël. Israël voert een intensieve campagne om illegale buitenlanders, die via Egypte het land binnenkomen, op te pakken en uit te zetten. Voorts vond de afgelopen periode soms ook in een aantal Europese landen, waaronder Duitsland,

¹⁵⁹ AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2008* (www.amnesty.org, 1 april 2009), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009), HRW, *Service for Life: State Repression and Indefinite Conscriptio in Eritrea* (16 april 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009) en AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2009* (www.amnesty.org, 9 juni 2009).

¹⁶⁰ UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009), HRW, *Service for Life: State Repression and Indefinite Conscriptio in Eritrea* (16 april 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

¹⁶¹ AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2008* (www.amnesty.org, 1 april 2009), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009) en AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2009* (www.amnesty.org, 9 juni 2009).

Malta, het Verenigd Koninkrijk en Zweden, gedwongen uitzetting van afgewezen en uitgeprocedeerde Eritrese asielzoekers plaats, ondanks de aanbeveling van UNHCR om er vanaf te zien. Volgens diverse bronnen zouden zij na aankomst in Eritrea zijn gedetineerd, mogelijk vanwege dienstplichtontduiking en het vragen van asiel in betrokken landen.¹⁶²

Nederland heeft met Ethiopië noch Sudan een aparte Terug- en Overname (T&O)-overeenkomst inzake afgewezen en uitgeprocedeerde Eritrese asielzoekers. Wel hebben beide landen de overeenkomst van Cotonou ondertekend en geratificeerd.¹⁶³

4.2 Activiteiten van internationale organisaties

In Eritrea is een aantal internationale organisaties werkzaam, waaronder het ICRC, UNFPA, UNHCR, UNICEF, WFP en WHO. Deze organisaties zijn met name actief op het terrein van humanitaire hulpverlening. De organisaties worden door de autoriteiten beperkt in hun werkzaamheden en zijn veelal met een kleine staf aanwezig in Eritrea. Eritrea wil niet afhankelijk zijn van internationale hulp en toont weinig bereidheid tot samenwerking en dialoog met de internationale gemeenschap.¹⁶⁴

Het ICRC faciliteert de repatriëring van Eritreeërs vanuit Ethiopië naar Eritrea en de repatriëring van Ethiopiërs vanuit Eritrea naar Ethiopië. Voorts ondersteunt het ICRC de terugkeer en hervestiging van ontheemden door het uitvoeren van

¹⁶² AI, *Eritrean asylum-seekers face deportation from Egypt* (19 december 2008), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009), AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2008* (www.amnesty.org, 1 april 2009), HRW, *Service for Life: State Repression and Indefinite Conscriptioin in Eritrea* (16 april 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009) en AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2009* (www.amnesty.org, 9 juni 2009). Zie ook § 4.3 'Standpunt UNHCR'.

¹⁶³ De overeenkomst (het is geen officieel verdrag) van Cotonou is een partnerschapsovereenkomst tussen de ACS-landen (Staten in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan) en de EU. De overeenkomst gaat onder andere over humanitaire hulpverlening, waaronder hulp aan vluchtelingen. De overeenkomst voorziet ook in de mogelijkheid maatregelen te nemen, wanneer een partij een essentieel element van de overeenkomst schendt, zoals de eerbiediging van de mensenrechten. Verder verplicht de overeenkomst van Cotonou de desbetreffende landen om bij onderhandelingen over een nadere T&O-overeenkomst ook aandacht te besteden aan terugkeer en overname van onderdanen uit derde landen en van staatlozen.

¹⁶⁴ US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009), HRW, *Service for Life: State Repression and Indefinite Conscriptioin in Eritrea* (16 april 2009) en CIA, *The World Factbook, Eritrea* (26 juni 2009).

activiteiten op het gebied van watervoorziening, huisvesting, gezondheidszorg, landbouw, etc.¹⁶⁵

UNHCR biedt in Eritrea hulp aan voornamelijk Somalische vluchtelingen verblijvend in kampen, maar ondersteunt ook vluchtelingen en (voornamelijk Ethiopische) asielzoekers die in de steden verblijven. De hulp concentreert zich op zaken als onderwijs, sanitatie en preventieve maatregelen tegen ondervoeding en seksueel geweld (tegen vrouwen).¹⁶⁶

UNFPA, UNICEF, WFP en WHO bieden ondersteuning op het gebied van gezondheidszorg (mazelenvaccinaties en vitamine A-campagnes) en het verstrekken van therapeutische voeding aan de meest kwetsbare groepen.

4.3 Standpunt UNHCR

UNHCR is in algemene zin van mening dat asielaanvragen van Eritrese asielzoekers zorgvuldig onderzocht dienen te worden. Daarbij beveelt UNHCR landen aan om af te zien van gedwongen terugkeer van afgewezen asielzoekers en hen, gelet op de huidige (mensenrechten) situatie in Eritrea, voorlopig bescherming te bieden.¹⁶⁷

¹⁶⁵ ICRC, *Annual Report 2008* (mei 2009).

¹⁶⁶ UNHCR, *Briefing Note Eritrea* (mei 2009).

¹⁶⁷ UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009).

5 Bijlagen

5.1 Oppositionele groeperingen

In grondwet van 1997 zijn principes als democratisch pluralisme, inclusief een meerpartijensysteem, opgenomen, maar in de praktijk is daar weinig van te merken. De parlementsverkiezingen, die gepland stonden voor december 2001, werden voor onbepaalde duur uitgesteld. De regeringspartij *People's Front for Democracy and Justice (PFDJ)* geeft de oppositie geen enkele ruimte. De oppositiepartijen zien zich dan ook genoodzaakt vanuit het buitenland te opereren.¹⁶⁸

- **Eritrean Democratic Alliance (EDA)**

In 2005 vormden elf in het buitenland gevestigde oppositiegroeperingen een alliantie, de *Eritrean Democratic Alliance (EDA)*, in een poging om gezamenlijk de huidige Eritrese regering omver te werpen. De deelnemende oppositiepartijen waren de *Eritrean Democratic Party (EDP)*, het *Eritrean Liberation Front (ELF)*, de *Eritrean Liberation Front-Revolutionary Council (ELF-RC)*, het *Eritrean National Salvation Front (ENSF)*, twee islamitische groeperingen en een aantal kleine regionale belangengroepen. In februari 2007 viel de alliantie als gevolg van een geschil over het leiderschap uiteen in twee blokken. De ELF-RC, EDP en ENSF vormden een seculier nationalistisch blok. Het andere blok onder leiding van het ELF vertegenwoordigde meer regionale, religieuze en etnische belangen. De partijen uit beide blokken bleven lid van de EDA. Begin 2008 sloten zich opnieuw twee oppositiegroeperingen aan bij de EDA, te weten de *Eritrean People's Movement (EPM)* en de *Islamic Congress Party (ICP)*.

- **Democratic Movement for the Liberation of Eritrea (DMLE)**

De *Democratic Movement for the Liberation of Eritrea (DMLE)* is een oppositionele groep, die opereert in Sudan, waar de beweging steun tracht te verwerven onder de Eritrese vluchtelingenpopulatie.

- **Democratic Movement for the Liberation of Eritrea Kunama (DMLEK)**

De *Democratic Movement for the Liberation of Eritrea Kunama (DMLEK)* is een gewapende oppositionele Kunama-groepering en heeft haar basis in

¹⁶⁸

EIU, *Eritrea: Country Report* (februari 2009), US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009) en UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009).

Addis Abeba. De beweging streeft naar autonomie voor de Kunama, een van de etnische groepen. Zij heeft vooral steun van de Kunama-bevolking in de diaspora. De DMLEK is lid van de EDA.

- **Eritrean Democratic Party (EDP) (voorheen EPLF-DP)**
De *Eritrean People's Liberation Front - Democratic Party (EPLF-DP)* is in januari 2002 gevormd door PFDJ-dissidenten met als doelstelling 'de instelling van een constitutioneel systeem in overeenstemming met de democratische principes van de geratificeerde Eritrese grondwet'. De G-15 leden zijn aan deze beweging gelieerd.¹⁶⁹ Een aantal van hen geniet onder meer vanwege hun aandeel in de bevrijdingsstrijd populariteit onder de Eritrese bevolking. Tijdens het eerste partijcongres in februari 2004 werd de naam van de partij gewijzigd in *Eritrean Democratic Party (EDP)*. De EDP is vooralsnog alleen actief in het buitenland. Zij wijst gewapend verzet als middel af en wil een nationale dialoog. De EDP is lid van de EDA.
- **Eritrean Democratic Resistance Movement (EDRM)**
De *Eritrean Democratic Resistance Movement (EDRM-Gash Setit)* is een gewapende oppositionele Kunama-groepering, die vanuit Ethiopië opereert.
- **Eritrean Federal Democratic Movement (EFDM)**
De *Eritrean Federal Democratic Movement (EFDM)* is lid van de EDA.
- **Eritrean Islamic Jihad (EIJ)**
De *Eritrean Islamic Jihad (EIJ)* werd eind jaren tachtig van de vorige eeuw opgericht met steun van Sudan. Het is een radicale gewapende islamitische oppositiegroep en sinds 1993 gesplitst in een politieke en militaire vleugel.
- **Eritrean Islamic Reform Movement (EIRM)**
De *Eritrean Islamic Reform Movement (EIRM)* is een gewapende islamitische oppositiegroep, die militair actief is. De EIRM zou de militaire vleugel zijn van de *Eritrean Popular/People's Congress (EPC)*.

¹⁶⁹

Eind mei 2001 uitte een vijftiental vooraanstaande leden (G-15) van de regeringspartij *People's Front for Democracy and Justice (PFDJ)* in een open brief scherpe kritiek op regering en president vanwege het alsmat uitstellen van de inwerkingtreding van de grondwet en het tegenhouden van de parlementsverkiezingen. Zij waren lid van het parlement en sinds lange tijd naaste collega's van president Isaias Afewerki. Elf van de op dat moment in het land verblijvende ondertekenaars (G-11) werden gearresteerd en verblijven zonder enige vorm van proces nog in hechtenis. HRW, *Eritrea: World Report 2009* (januari 2009), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009) en AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2009* (www.amnesty.org, 9 juni 2009).

- **Eritrean Liberation Front (ELF)**
Het *Eritrean Liberation Front (ELF)*, opgericht in 1958 of 1960, is de opvolger van de *Eritrean Liberation Movement (ELM)*. Deze partij heeft vooral aanhangers onder de Tigre en Arabisch sprekende moslims van de kustgebieden en steden. De partij begon in 1961 een gewapende strijd tegen de Ethiopische overheersing. Interne strijd leidde in de zeventiger jaren van de vorige eeuw tot de vorming van de rivaliserende *Eritrean People's Liberation Front (EPLF)*, in 1994 omgedoopt tot de huidige regeringspartij *People's Front for Democracy and Justice (PFDJ)*. De rivaliserende facties vochten in twee burgeroorlogen (1972-1974 en 1980-1981). In de laatste burgeroorlog werd het ELF verslagen en uit Eritrea verdreven. Na 1982 hebben zich opnieuw diverse facties afgesplitst, zoals ELF-CC, ELF-NC, ELF-RC, EPP. Het ELF is lid van de EDA.
- **Eritrean Liberation Front-Central Command (ELF-CC)**
Het *Eritrean Liberation Front - Central Command (ELF-CC)* is in 1982 van het ELF afgesplitst. Het is een marxistisch georiënteerde partij. In 1987 stapte een groot aantal aanhangers over naar het *Eritrean People's Liberation Front (EPLF)*.
- **Eritrean Liberation Front-National Command (ELF-NC)**
Het *Eritrean Liberation Front - National Command (ELF-NC)* is eveneens een afsplitsing van het ELF.
- **Eritrean Liberation Front - Revolutionary Council (ELF-RC)**
Het *Eritrean Liberation Front - Revolutionary Council (ELF-RC)* is de belangrijkste afsplitsing van het ELF. De partij werd in de jaren tachtig van de vorige eeuw gevormd door voormalige ELF-leden die zich niet hadden aangesloten bij de EPLF. In juni 2003 splitste een kleine groep zich van het ELF-RC af uit onvrede met de gevoerde koers. Het ELF-RC opereert met behulp van een radiostation en een website via welke de huidige regering wordt bekritiseerd. Het ELF-RC is lid van de EDA.
- **Eritrean Islamic Islah Movement (EIIM)**
De *Eritrean Islamic Islah Movement (EIIM)* is lid van de EDA.
- **Eritrean Islamic Jihad Movement (EIJM) / Eritrean Islamic Salvation Movement (EISM)**
De *Eritrean Islamic Jihad Movement (EIJM)* wijzigde haar naam in 1998 in *Eritrean Islamic Salvation Movement (EISM)*. De beweging wil met geweld de Eritrese regering omverwerpen en vervangen door een islamitisch regime.

- **Eritrean Islamic Party for Justice and Development (EIPJD)**
De *Eritrean Islamic Party for Justice and Development (EIPJD)* is lid van de EDA.
- **Eritrean National Nahda Party (ENNP)**
De *Eritrean National Nahda Party (ENNP)* is lid van de EDA.
- **Eritrean National Salvation Front (ENSF)**
Het *Eritrean National Salvation Front (ENSF)* is lid van de EDA
- **Eritrean Popular/People's Congress (EPC)**
De *Eritrean Popular/People's Congress (EPC)* is een islamitische oppositiebeweging en wordt gesteund door Sudan. De EPC is lid van de EDA.
- **Eritrean Popular Democratic Front (EPDF)**
Het *Eritrean Popular Democratic Front (EPDF)* is lid van de EDA.
- **Eritrean Popular/People's Movement (EPM)**
De *Eritrean Popular/People's Movement (EPM)* is in 2004 opgericht door voormalig EPLF-leider Adhanom Gebremariam en voormalig ELF-leider Mohammed Ibrahim. De EPM is militair actief. De partij is lid van de EDA.
- **Eritrean People's Party (EPP)**
De *Eritrean People's Party (EPP)* is een afsplitsing van ELF.
- **Islamic Congress Party (ICP)**
De *Islamic Congress Party (ICP)* is lid van de EDA.
- **Red Sea Afar Democratic Organization (RSADO)**
De *Red Sea Afar Democratic Organization (RSADO)* is lid van de EDA.

5.2 Lijst van (militaire) detentiecentra in Eritrea¹⁷⁰

- **Aderser** (bij Sawa): militair straf- en trainingskamp met ondergrondse cellen.
- **Adi Abeto** (bij Asmara): hoofdgevangenis voor Asmara, met vrachtcontainers als strafcel.
- **Adi Keih** (Asmara): detentiecentrum voor o.m. dienstplichtontduikers.
- **Adi Nefas** (bij Assab): militair detentiecentrum.
- **Adi Qala** (circa 40 km ten noorden van de Ethiopische grens tussen Asmara en Medefera): militaire gevangenis.
- **Agip** (Asmara): detentiecentrum voor o.m. journalisten.
- **Alla** (bij Dekemhare): gevangenis met vrachtcontainers als strafcel.
- **Assab** (bij de havenplaats Assab): militaire gevangenis.
- **Baharia** (Massawa): marinebasis.
- **Barentu** (Barentu): algemene gevangenis.
- **Dahlak Kebir** (Dahlak eilanden): detentiecentrum voor o.m. politieke gevangenen, inclusief gedeporteerden uit landen als Egypte, Libië en Malta.
- **Duarwa** (ten zuiden van Asmara tussen Adi Quala en Adi Ugri): algemene gevangenis.
- **Eiraciro** (Filfil-Selomuna tussen Asmara en Massawa): detentiecentrum voor o.m. politieke gevangenen.
- **Galaalo** (woestijngebied aan de Rode Zee kust): militair werkkamp.
- **Gedem** (circa 40 km ten zuiden van Massawa): gedwongen werkkamp voor de bouw van een marinebasis.
- **Ghatelay** (tussen Asmara en Massawa): gedwongen militair werkkamp.
- **Haddis Ma'askar** (bij Sawa langs de grens met Sudan): militaire gevangenis met ondergrondse cellen.
- **Halhalas** (bij Asmara): detentiecentrum voor o.m. diegenen die illegaal de grens proberen over te steken.
- **Kambo Ndafurstale** (Sanafe): militaire gevangenis.
- **Klima** (bij Assab): algemene gevangenis.
- **Mai Daga** (bij Dekemhare): militaire gevangenis met vrachtcontainers als strafcel.
- **Mai Duma** (ten zuiden van Asmara): militair kamp.
- **Mai Srwa** (bij Asmara): met ondergrondse cellen en vrachtcontainers als strafcel voor o.m. politieke gevangenen en dienstplichtontduikers.
- **Mai Temenei** (Asmara): militaire gevangenis met ondergrondse cellen.
- **Metkelabet** (tussen Asmara en Massawa): militaire gevangenis.
- **Me'eter** (tussen Nakfa en de kust): militaire gevangenis.

¹⁷⁰

HRW, *Service for Life: State Repression and Indefinite Conscriptioin in Eritrea* (16 april 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009).

- **Sawa** (langs de Sawarivier bij de grens met Sudan): militair strafkamp voor o.m. dienstplichtontduikers, religieuze minderheden en degenen die illegaal de grens probeerden over te steken. Voorts is Sawa trainingskamp voor *12th grade* reguliere militaire training.
- **Sembel** (Asmara): detentiecentrum voor o.m. politieke gevangenen en religieuze vervolgd.
- **Tehadasso**: militaire gevangenis met vrachtcontainers als strafcel.
- **Tessenei** (Tessenei): militaire gevangenis / rehabilitatiecentrum.
- **Tract B** (Asmara): militaire gevangenis.
- **Tsererat** (Asmara): militaire gevangenis met ondergrondse cellen voor met name EPLF-veteranen.
- **Wengel Mermera** (Asmara): onderzoekscentrum voor o.m. politieke gevangenen en moslims.
- **Wi'a** (ten zuiden van Massawa aan de Rode Zee kust): militaire straf- en trainingskamp voor o.m. dienstplichtontduikers / deserteurs en religieuze minderheden.

5.3 Literatuurlijst

5.3.1 Naslagwerken en rapporten

- AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2008*
- AI, *Eritrea: Amnesty International Report 2009*
- CIA, *The World Factbook, Eritrea* (26 juni 2009)
- EIU, *Eritrea: Country Profile 2008* (12 juni 2008)
- EIU, *Eritrea: Country Report* (augustus 2008)
- EIU, *Eritrea: Country Report* (november 2008)
- EIU, *Eritrea: Country Report* (februari 2009)
- HRW, *Eritrea: World Report 2009* (januari 2009)
- HRW, *Service for Life: State Repression and Indefinite Conscription in Eritrea* (16 april 2009)
- ICRC, *Annual Report 2008* (mei 2009)
- UK Border Agency, *Female Genital Mutilation (FGM)* (20 juni 2008)
- UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (21 april 2009)
- UK Border Agency, *Operational Guidance Note - Eritrea* (maart 2009)
- UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (april 2009)
- UNSC, S/2008/40, *Report of the Secretary-General on Ethiopia and Eritrea* (23 januari 2008)
- UNSC, S/2008/226, *Special report of the Secretary-General on the United Nations Mission in Ethiopia and Eritrea* (7 april 2008)
- US Department of State, *Eritrea: Country Reports on Human Rights Practices* (25 februari 2009)
- US Department of State, *Eritrea: International Religious Freedom Report* (2 juli 2009)

5.3.2 Websites

- www.addisportal.com
- www.africa-union.org/officialdocuments
- www.allafrica.com
- www.amnesty.org
- www.childsoldiersglobalreport.org
- www.cia.gov
- www.coinmill.com
- www.elsevier.nl

- www.ethnologue.com
- www.hdr.undp.org/statistics
- www.home.planet.nl
- www.hri.ca/uninfo/treaties
- www.icbl.org
- www.icrc.org
- www.irinnews.org
- www.jehovah.to/hrnews/htm
- www.jure.nl
- www.landenweb.net/eritrea/bevolking
- www.ohchr.org
- www.opendoors.nl
- www.raadvanstate.nl
- www.rnw.nl
- www.refdag.nl
- www.un.int
- www.un.org
- www.unhcr.org
- www.unhchr.ch/treaties
- www.unicef.org
- www.unifem.org
- www.vluchtelingenorganisaties.nl
- www.wereldomroep.nl
- www.wikipedia.org

5.4 Lijst van afkortingen

AFP	Agence France-Presse
AI	Amnesty International
AU	Afrikaanse Unie
CEDAW	Committee on the Elimination of Discrimination Against Women
CERD	Committee on the Elimination of Racial Discrimination
CESCR	Committee on Economic, Social and Cultural Rights
CHR	Commission on Human Rights (VN-Mensenrechtencommissie), thans: Human Rights Council, HRC (VN-Mensenrechtenraad)
CIA	Central Intelligence Agency
CPI	Cour Pénale Internationale (Internationaal Strafhof)
CRC	Committee on the Rights of the Child
ECOSOC	Economic Community and Social Council
EEBC	Eritrea-Ethiopia Boundary Commission
EECC	Eritrea-Ethiopia Claims Commission
EIU	Economist Intelligence Unit
ERN	Eritrean Nakfa
FGM	Female Genital Mutilation
HDI	Human Development Index
HRC	Human Rights Council (VN-Mensenrechtenraad)
HRW	Human Rights Watch
ICBL	International Campaign to Ban Landmines
ICC	International Criminal Court (Internationaal Strafhof)
ICG	International Crisis Group
ICRC	International Committee of the Red Cross
IGLHRC	International Gay and Lesbian Human Rights Commission
ILGA	International Lesbian and Gay Association
IMF	Internationaal Monetair Fonds
NCEW	National Confederation of Eritrean Workers
NUEW	National Union of Eritrean Women
NUEYS	National Union of Eritrean Youth and Students
OHCHR	Office of the High Commissioner for Human Rights
SGVN	Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties
SV-SGVN	Speciaal Vertegenwoordiger van de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties
TSZ	Temporary Security Zone
UNDP	United Nations Development Programme
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation
UNFPA	United Nations Fund for Population Activities (sinds 1987: United Nations Population Fund)
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees

UNICEF	United Nations Children's Fund
UNIFEM	United Nations Development Fund for Women
UNMEE	United Nations Mission in Ethiopia and Eritrea
UNSC	United Nations Security Council
VN	Verenigde Naties
VR	Veiligheidsraad
WFP	World Food Programme
WHO	World Health Organisation

5.5 Kaart van Eritrea

